

50 lat

**Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. E. Smołki w Opolu**

**Pomagamy sobie
w pracy**

opolski kwartalnik
informacyjno-metodyczny

3/2001

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Emanuela Smolki
w Opolu

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
w Opolu

POMAGAMY SOBIE W PRACY
Opolski kwartalnik informacyjno-metodyczny

Rocznik XLVI

Nr 3

Opole 2001

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Bartoszevska
Alicja Bujak
Joanna Czarkowska-Pasierbińska
Hanna Jamry
Violetta Łabędzka
Piotr Polus
Anna Śliwińska

ISSN 1427-8936

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smółki
45-081 Opole, ul. Piastowska 18 - 20
Tel.red. 453-64-74

Pracownia Małej Poligrafii WBP w Opolu
Nakład 170 egz.

Spis treści

<i>Joanna Czarkowska-Pasierbińska</i>	
Jubileusz Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu	5
<i>Hanna Jamry, Regina Kapalka, Ewa Ledwoń</i>	
Kalendarium WBP w Opolu (1951 – 2001)	7
Wystąpienie Tadeusza Chrobaka , dyrektora WBP w Opolu w trakcie uroczystości jubileuszowych (fragmenty)	42
<i>Henryk Hollender</i>	
Dwudziesty drugi nadchodzi. Czego będziemy oczekiwali od bibliotek w bieżącym i następnym stuleciu	50
<i>MEDAL SBP BIBLIOTHECA MAGNA – PERENNISQUE</i>	63
<i>Violetta Łabędzka</i>	
50 lat Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu (wystawa prezentująca historię WBP)	65
<i>Prasa lokalna o Jubileuszu WBP</i>	70
<i>Listy gratulacyjne</i>	71

bibliotecznych i archiwalnych. Dyrektor Tadeusz Chrobak w zwięzłej, choć wyczerpującej historii WBP ożywił ludzi i zdarzenia z minionego 50-lecia.

Licznie przybyli przedstawiciele władz z marszałkiem Ryszardem Gallą na czele wyrazili słowa uznania dla dorobku i osiągnięć biblioteki. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Zarząd Główny uhonorowało Jubilatkę zaszczytnym medalem „Bibliotheca Magna Perennisque”, przyznawanym instytucjom i organizacjom za wspieranie rozwoju nowoczesnego bibliotekarstwa. Kwiaty, życzenia i wiele ciepłych słów przekazały zaprzyjaźnione biblioteki i instytucje współpracujące z WBP.

Wypełniony wrażeniami dzień zakończył piknik urządzony na dziedzińcu biblioteki, pod telewizyjnym bukiem, gdzie przy bigosie, piwie i kołaczach w nieskrępowanej atmosferze pracownicy i zaproszeni goście doskonale bawili się wspominając trudności i ciesząc się terażniejszością.

Z okazji jubileuszu WBP wydała okolicznościową teczkę zawierającą informator o bibliotece (w wersji polsko-niemieckiej), historię WBP zarejestrowaną na łamach prasy, kalendarium wydarzeń z lat 1951-2000 oraz wykaz pracowników biblioteki, byłych i aktualnych.

Majowa impreza nie wyczerpała całego programu obchodów roku jubileuszowego biblioteki. Na jesień tego roku planowane są dwie wystawy. Pierwsza prezentująca najcenniejsze zbiory WBP, rekopisy, starodruki, grafikę i kartografie zabytkową. Na drugiej pokażemy część księgozbioru uratowanego z powodzi i przywróconego do życia przez toruńskich konserwatorów.

Przewidujemy także reaktywowanie wydawanej niegdyś serii bibliofilskiej. Pierwszym tomikiem będzie reprint przewodnika po Opolu wydanego w 1948r.

Hanna Jamry
Regina Kapalka
Ewa Ledwoń

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

Kalendarium
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
w Opolu
1951 – 2001

1950

II półrocze – Rozpoczęto prace organizacyjne nad utworzeniem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Organizatorem Biblioteki była Jadwiga Sieprawska, kierowniczka Referatu Bibliotek w Wydziale Kultury i Sztuki PWRN w Opolu.

1 grudnia – Zaangażowano pierwszego pracownika etatowego Biblioteki – Anielę Kośną.

1951

24 lipca – W aktach Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu zarejestrowano Wojewódzką Bibliotekę Publiczną. Pierwszym dyrektorem został Stanisław Partyka (pełnił tę funkcję do 1953 r.), zaś wicedyrektorem Halina Gąszczyńska. W Bibliotece zatrudnione były jeszcze dwie instruktorki: Janina Knapik i Aniela Kośna oraz woźna. WBP mieściła się w gmachu Prezydium WRN.

1 września – WBP rozpoczęła systematyczną działalność. Głównym jej zadaniem była praca instrukcyjno-metodyczna i organizacyjna prowadzona z myślą o bibliotekach publicznych w województwie opolskim.

16 grudnia – Odbyła się pierwsza narada z kierownikami bibliotek powiatowych, dająca początek przyszłym seminariom wojewódzkim.

1952

Rozpoczęto udostępnianie zbiorów, liczących wówczas ok. 1600 tomów.

1953

1 lipca – Dyrektorem WBP mianowano Jadwigę Sieprawską (pełniła tę funkcję do 1958 r.)

wrzesień – Bibliotekę przeniesiono do odrestaurowanego budynku przy ul. Piastowskiej 18.

1954

Przy czytelnii Biblioteki zorganizowano ośrodek informacyjny.

Na początku roku w Bibliotece pracowało 9. pracowników, księgozbiór liczył 10.608 tomów, a korzystało z niego 424 czytelników.

1955

maj – Nastąpiło połączenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu z Wojewódzką Biblioteką Publiczną (na mocy Uchwały WRN w Opolu z dn. 19 VIII 1954 r.)

Sieć biblioteczna w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu liczyła – oprócz centrali – 9 filii i 23 punkty biblioteczne, dysponując ok. 150-tysięcznym księgozbiorem.

1956

październik – Zorganizowano powiatowe zloty czytelnicze, walny zjazd czytelników wiejskich oraz szereg innych imprez podsumowujących Ogólnopolski Konkurs Czytelników Wiejskich.

Wyszedł pierwszy numer regionalnego poradnika instrukcyjno-metodycznego „Pomagamy sobie w pracy”.

1957

Ogłoszono konkurs dla bibliotekarzy gromadzkich „Poznajemy swój księgozbiór”.

Biblioteka zaprosiła na spotkania z czytelnikami Magdalenę Samozwaniec i Karola Bunscha.

1958

1 kwietnia – Dyrektorem Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej został Roman Sękowski.

maj – W czasie Dni Oświaty, Książki i Prasy czytelnicy opolscy spotkali się z Gustawem Morcinkiem.

17 czerwca – Otwarto wystawę poświęconą życiu i pracy wybitnego działacza, założyciela i redaktora „Gazety Opolskiej” – Bronisława Koraszewskiego. Wystawę otworzył syn, Jacek Koraszewski, dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach.

Rozpoczęto gromadzenie regionalnego egzemplarza obowiązkowego.

1959

7 – 10 września – siedmioosobowa grupa pracowników zwiedziła WBP w Białymstoku.

Zorganizowano plebiscyt literacki na najlepszą i najciekawszą książkę XX wieku. Pierwsze miejsce uzyskała powieść Ernesta Hemingwaya „Komu bije dzwon”.

Opracowano i wydano drukiem „Wykaz nabytków za 1958 rok” jako dodatek do kwartalnika „Pomagamy sobie w pracy”.

WiMBP objęła opieką szkoleniową i instruktażową wszystkie biblioteki związkowe w województwie.

1960

1 sierpnia – Utworzony został Dział Informacyjno-Bibliograficzny.

1 września – Kierownikiem Działu Instrukcyjno-Metodycznego mianowano Mieczysława Fabera.

Redaktorem naczelnym „Pomagamy sobie w pracy” został Mieczysław Faber.

Na łamach „Pomagamy sobie w pracy” ukazały się wywiady przeprowadzone z Pawłem Jasienicą, Marią Zientarą-Malewską, Romanem Bratnym, Igorrem Newerlym. W ostatnim numerze kwartalnika wydrukowano „Katalog śląski WiMBP”.

W Opolu odbył się pierwszy międzywojewódzki kurs bibliotekarski zorganizowany wspólnie z WiMBP w Zielonej Górze.

1961

15 października – W dniu obchodu dziesięciolecia istnienia Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej nadało Bibliotece imię Emanuela Smolki – zasłużonego działacza ziemi opolskiej, założyciela czytelni ludowych na Śląsku. Z tej okazji wmurowano w budynek tablicę pamiątkową.

październik – Odbyła się międzywojewódzka konferencja instruktorów czytelnictwa dziecięcego.

Kierownikiem Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów została Janina Knapik.

Ogłoszono konkurs „Uzupełniamy karty historii Opolszczyzny”, który zaowocował rękopisami wspomnień i pamiętników Ślązaków, wzbogacając zbiory śląskie Biblioteki.

W spotkaniach autorskich udział wzięli m. in.: Władysław Broniewski, Wojciech Żukrowski, Jerzy Putrament.

1962

1 stycznia – 30 listopada – W ramach obchodów 1000-lecia państwa polskiego trwał turniej czytelniczy „Wędrujemy przez stulecia”.

1 września – Biblioteka Dziecięca rozpoczęła swą działalność w nowym lokalu przy pl. Armii Czerwonej (obecnie pl. Kopernika).

Zorganizowano wystawę obrazującą dorobek literacki Ziemi Zachodnich i Północnych.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny wydał pierwszy poradnik bibliograficzny „Świat współczesny w reportażach”.

Od numeru 3/4 kwartalnik „Pomagamy sobie w pracy” redagowany był przez Biblioteki w Opolu i Katowicach.

Pracownicy Biblioteki wymienili swe doświadczenia z kolegami w Zielonej Górze, Lublinie i Toruniu.

Z opolskimi czytelnikami spotkali się: Paweł Jasienica, Michał Rusinek i Marian Brandys.

1963

24 lutego – W Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki odbył się wieczór słowno-muzyczny poświęcony 100. rocznicy powstania styczniowego, zorganizowany przez WiMBP przy współudziale aktorów opolskiego teatru.

12 lutego – Główną Wypożyczalnię WiMBP (zwaną oddział Wypożyczalnią Centralną) z ciemnych sal Ratusza przeniesiono do nowego lokalu przy pl. Armii Czerwonej.

Zainicjowana została akcja spotkań autorskich „Nieprzetarte Szlaki”. Na Opolszczyźnie gościli pisarze: Gustaw Morcinek, Hanna Ożogowska, Ludwik Jerzy Kern, Julian Strykowski, Wilhelm Mach i in.

Nasi bibliotekarze uczestniczyli w seminarium wyjazdowym dotyczącym służby informacyjno-bibliograficznej w WiMBP w Lublinie.

1964

czerwiec – WiMBP gościła grupę bibliotekarzy czeskich z Ostrawy.

23 września – Przy Wypożyczalni Centralnej otwarto wypożyczalnię płyt.

listopad – Bibliotekarze opolscy wymieniali doświadczenia w bibliotekach Rzeszowa i Szczecina.

Otwarto dwie wystawy: „Dorobek literacki pisarzy opolskich w XX-leciu PRL” oraz „Pisarze Opolszczyzny”.

W spotkaniach autorskich uczestniczyli: Zenon Kosidowski, Magdalena Samozwaniec, Julian Przyboś.

Ogłoszono konkurs na wspomnienia bibliotekarzy „Pracujemy lepiej, szybciej, oszczędniej”.

1965

25 czerwca – Odbył się zlot uczestników turnieju czytelniczego „Wędrujemy po Polsce śladami XX-lecia”.

14 września – Ministerstwo Kultury i Sztuki przy współudziale WiMBP w Opolu zorganizowały w Głucholazach ogólnopolską konferencję poświęconą sprawom literatury dla dzieci.

Z okazji X-lecia Opolskiego Oddziału Związku Literatów Polskich WiMBP, Rozgłośnia Polskiego Radia w Opolu i Redakcja „Trybuny Opolskiej” ogłosiły konkurs czytelniczy „Czy znasz pisarzy opolskich”.

Biblioteka wydała opracowany przez Anielę Kośną i Jadwigę Borzęcką „Katalog zbiorów śląskich Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. E.Smolki w Opolu”.

1966

lipiec – Ministerstwo Kultury i Sztuki przyznało stanowiska kustoszy Romanowi Sękowskiemu, Jadwidze Wyszomirskiej, Mieczysławowi Faberowi.

Wspólnie z Rozgłośnią Polskiego Radia w Opolu wydano trzy bibliofilskie tomiki poezji i prozy Tadeusza Chróścielewskiego, Anny Markowej i Kazimierza Kowalskiego.

Bibliotekarze wzięli udział w seminarium wyjazdowym do województwa zielonogórskiego, zaś w Opolu goszczono pracowników bibliotek z województw krakowskiego i bydgoskiego.

1967

1 lipca – Kierownictwo Działu Informacyjno-Bibliograficznego objął Mieczysław Faber.

8 – 23 sierpnia – Trwał, zorganizowany przez WiMBP, międzywojewódzki kurs dla instruktorów bibliotek powiatowych.

Wydano serię ekslibrisów Biblioteki.

Na Opolszczyźnie przebywali bibliotekarze z województwa kieleckiego.

1968

W ramach dekady książki społeczno-politycznej „Człowiek – Świat – Polityka” na Opolszczyźnie gościli dziennikarze „Polityki” i „Tygodnika Kulturalnego”: Jerzy Ambroziewicz, Michał Radgowski i Tadeusz Pasierbiński.

Na emeryturę odeszły: wicedyrektor Halina Gąszczyńska i kierowniczka Działu Udostępniania Anna Bednarowska.

Powołano Oddział Zbiorów Naukowych, któremu podporządkowano czytelnię i wypożyczalnię. Kierownikiem została Alicja Kwiatkowska.

Stanowisko kierownika Działu Udostępniania objęła Janina Kościów.

Na wakujące stanowisko wicedyrektora WiMBP powołano Franciszka Adamca.

Przy WiMBP w Opolu otwarto Państwowy Ośrodek Kształcenia Korespondencyjnego Bibliotekarzy.

Biblioteka ogłosiła konkurs czytelniczy „Polska współczesna w reportażu”.

1969

23 – 31 stycznia – Biblioteka była współorganizatorem pierwszych Opolskich Dni Literatury.

wrzesień – Przy Wypożyczalni Centralnej powstał Klub Miłośników Współczesnej Literatury.

Powołano Dział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych.

WiMBP otrzymała zespołową nagrodę wojewódzką za upowszechnianie kultury.

Biblioteka ogłosiła konkurs „Szukamy pamiątek o własnym regionie”.

W spotkaniach autorskich wzięli udział: Julian Kawalec, Jan Gerhard, Eugeniusz Pauksza, Remigiusz Napiórkowski i in.

Grupa bibliotekarzy z województwa kieleckiego gościła w opolskich bibliotekach.

1970

8 marca – Odremontowana Filia nr 7 przy ul. Armii Ludowej 17 (obecnie Armii Krajowej) rozpoczęła swoją działalność.

1 kwietnia – Kierownictwo Działu Instrukcyjno-Metodycznego powierzono Ireneuszowi Chudemu.

26 września – Rozpoczęła działalność filia biblioteczna przy Wojewódzkim Szpitalu Ginekologicznym.

Dział Zbiorów Specjalnych rozpoczął prace nad gromadzeniem i opracowaniem dokumentów życia społecznego.

1971

12 lutego – Biblioteka zorganizowała pierwsze wojewódzkie seminarium na temat organizacji bibliotek szpitalnych. Wykłady prowadziła m.in. Wanda Kozakiewicz z Wrocławia.

8 maja – Otwarto Filię nr 5 przy ul. Luboszyckiej i nadano jej imię Kazimierza Malczewskiego.

15 maja – Wicedyrektorem WiMBP mianowano Edwarda Januszewskiego. Dotychczasowy dyrektor Franciszek Adamiec objął kierownictwo Muzeum Śląska Opolskiego.

1 września – W Państwowym Studium Kulturalno-Oświatowym i Bibliotekarskim rozpoczęli naukę słuchacze na Wydziale Bibliotekarskim. Wielu późniejszych absolwentów Studium zasililo kadry WiMBP.

Biblioteka ogłosiła konkurs na recenzję książki pisarza opolskiego.

1972

21 stycznia – Otwarto Filię nr 2 w dzielnicy Zakrzów.

21 lutego – w PSKOiB utworzono kierunek zaoczny, na którym rozpoczęło naukę wielu pracowników bibliotek publicznych Opolszczyzny.

maj – W Muzeum Śląska Opolskiego WiMBP zorganizowała wystawę „Książka na przestrzeni dziejów”.

11 – 15 czerwca – Bibliotekarze opolscy zwiedzili w ramach wymiany doświadczeń biblioteki województwa białostockiego.

grudzień – Przy współudziale Związku Kultury Teatralnej zorganizowano wystawę „Tradycje kulturalne Opolszczyzny”.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny rozpoczął publikowanie na łamach „Trybuny Opolskiej” i „Opolskiego Informatora Kulturalnego” różnorodnych informacji o WiMBP – jej zbiorach i usługach, tematyczne zestawienia książek, adresy agend Biblioteki itp.

Podpisano umowę o współpracy z Okręgową Biblioteką Naukową w Poczdamie.

Na spotkaniach autorskich goszczono m.in.: Tadeusza Nowaka, Juliana Kawalca, Monikę Warneńską, Krzysztofa Kąkolewskiego.

1 9 7 3

19 lutego – Otwarto Filię nr 1 przy ul. Dambonia z wypożyczalnią dla dorosłych i oddziałem dziecięcym. Kierownikiem została Helena Ostrowska.

7 czerwca – Otwarto filię biblioteczną w Szpitalu Neuropsychiatrycznym.

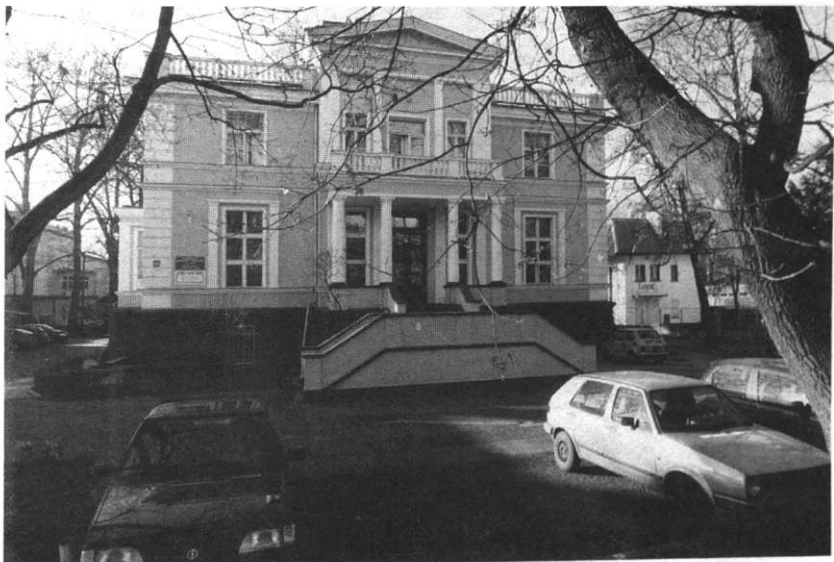
czerwiec – W czasie odbywających się w Poczdamie Dni Przyjaźni bibliotekarze opolscy eksponowali wystawę „Książka i exlibris”, zapoznali się z działalnością bibliotek okręgu poczdamskiego i ustalili program dalszej współpracy.

Biblioteka objęła mecenat nad Korespondencyjnym Klubem Młodych Pisarzy i zapoczątkowała wydawanie serii tomików z ich twórczością.

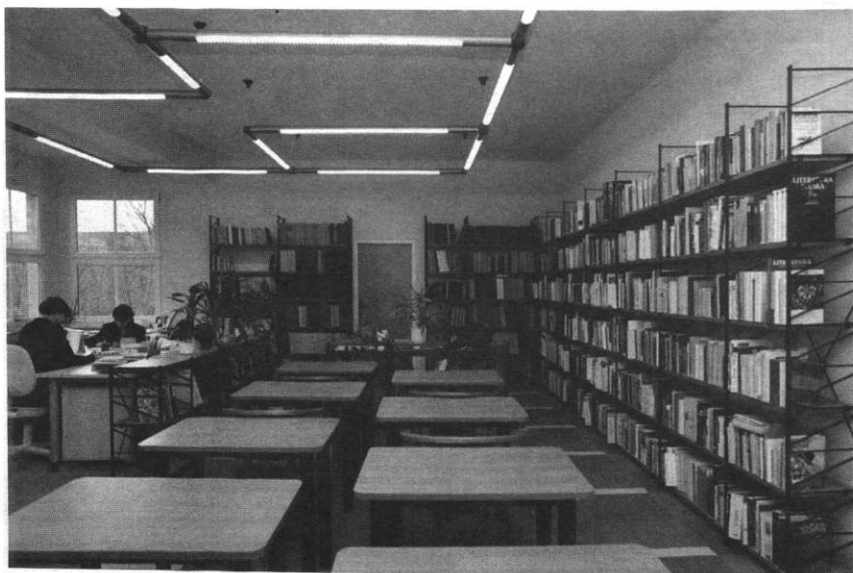
Wypożyczalnię Centralną przeniesiono do nowego lokalu przy ul. Kośnego 34.

Biblioteka ogłosiła konkursy czytelnicze: „Sławne Polki” oraz „Mikołaj Kopernik – człowiek i uczonec”.

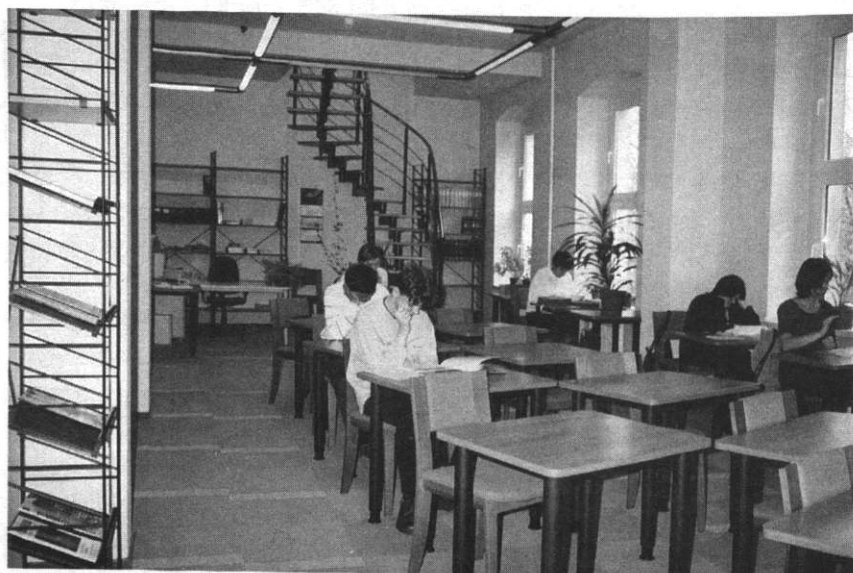
Zakończyła się dziesięcioletnia akcja „Nieprzetartych Szlaków”; łącznie odbyło się 2.241 spotkań autorskich. W tym roku z czytelnikami opolskimi spotkali się m.in.: Barbara Wachowicz, Roman Samsel, Krzysztof Baranowski, Krzysztof Kąkolewski.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

Dział Informacyjno-Bibliograficzny

Czytelnia

„ (...) Najwyższą komórką organizacyjną w sieci bibliotek naszego województwa jest Wojewódzka Biblioteka Publiczna. Na obecnym etapie, na czoło jej działalności wysuwa się dział instrukcyjno-metodyczny, poradnictwo i szkolenie w zakresie organizacji i administracji oraz pracy z książką i czytelnikiem, wypracowywanie nowych metod pracy, instruktaż terenowy, gromadzenie literatury regionalnej itp. Jednym z bardzo ważnych działów pracy jest tworzenie punktów informacyjno-bibliograficznych. Biblioteka Wojewódzka ma być również placówką naukową i pod tym względem ma do spełnienia olbrzymiej doniosłości zadanie. W ciągu zaledwie 8-miesięcznego istnienia, Biblioteka Wojewódzka zdołała zgromadzić 3 000 książek, z czego 90 proc. stanowią książki naukowe i społeczno-polityczne.

Ostatnio Biblioteka Wojewódzka otrzymała przydział budynku i pieniądze z FOS-u na odbudowę. Prace przygotowawcze są w toku i najdalej za dwa lata będziemy mogli wprowadzić naszych naukowców, racjonalizatorów, samouków do pięknej, obszernej sali i udostępnić im naukowy księgozbiór, który wtedy powinien już liczyć 10 000 tomów.”

Gąszyńska Halina: Rośnie sieć bibliotek na Opolszczyźnie.
Trybuna Opolska 1952 nr 111 s. 4

„Wydział Oświaty i Kultury Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu przewiduje w roku bieżącym odbudowę obiektu położonego przy ulicy Piastowskiej 18, który zostanie zamieniony na wspaniałą nowoczesną bibliotekę powszechną. Budynek ten stoi w zaciszu zielonej wyspy, otoczony drzewami i zielenią, w niedługim czasie stanie się ośrodkiem życia kulturalnego społeczeństwa Opola. Wielkim plusem nowej biblioteki będzie bezpośrednie połączenie ze śródmieściem. Czytelnicy korzystający z niej, nie będą narażeni na gwar i hałas uliczny, gdyż ulica Piastowska stanowi jeden z najbardziej spokojnych zakątków Opola.

(...) W samym budynku załączone zostanie centralne ogrzewanie i zainstalowane oświetlenie jarzeniowe.”

Morawiec Henryk: Powstanie nowa biblioteka w Opolu.
Trybuna Opolska 1952 nr 128 s. 4

Najbardziej drastyczny przykład stanowi jednak los księgozbioru Biblioteki Wojewódzkiej, która powstała przed dwoma laty i według planu osiągnąć ma wkrótce 35 000 tomów. Instytucja ta, która z założenia swego winna służyć całemu województwu - była dotąd jedynie magazynem, który rósł i pęczniał, pozostając „ukryty pod korcem” dla oczu społeczeństwa.

Brak odpowiedniego lokalu uniemożliwiał dostęp do książki wartościowej i kosztownej, na jaką nie mogą się zdobyć inne biblioteki. Studenci - chcący w okresie wakacji uzupełnić studia - naukowcy, dziennikarze i najszerszy ogół interesujący się pewnymi zagadnieniami z zakresu historii, ekonomiki, rolnictwa czy przemysłu - pozbawiony był na miejscu koniecznych źródeł wiedzy. Chcąc zaczerpnąć wiadomości z encyklopedii, słowników językowych, Wielkiej Literatury Powszechnej, Wielkiej Geografii, czy Historii - trzeba było jechać do Stalinogrodu lub Wrocławia.

A Biblioteka Wojewódzka kompletowała dzieła naukowe w języku polskim, rosyjskim i niemieckim - oraz wszelką wartościową literaturę przystosowaną do potrzeb regionu bpołskiego. Kompletowała - i trzymała w magazynie.

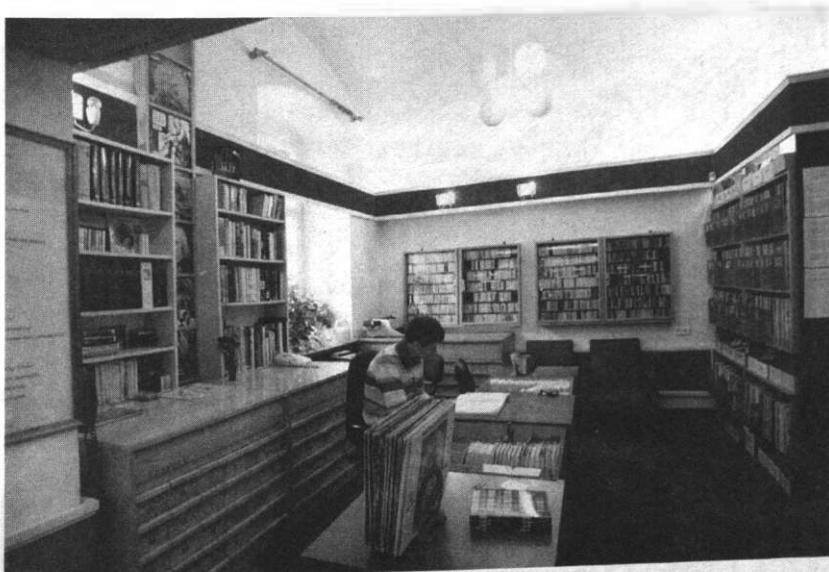
Urządzana obecnie w nowym gmachu czytelnia WBP, wypełni nareszcie lukę, która hamowała życie kulturalne i naukowe miasta. Cenny księgozbiór obfitujący w „białe kruki” rzadkich, starych wydawnictw, dostępny jedynie na miejscu - służyć będzie sprawie nauki i kultury.

(...) Wielkie osiągnięcie jakim jest własny gmach biblioteczny - nie pozostaje bez „ale”. Do pomieszczenia planowanego dla dwóch bibliotek wprowadzono dodatkowo bibliotekę powiatową. zacieśniając lokal i dezorganizując pracę. Z powodu braku miejsca na magazyn materiałów, przegradza się ściankami korytarze, by zyskać choć małe komórki. Niektóre meble, jak komody na plansze itd. - stanąć muszą na korytarzach, gdyż nie mieszczą się już w salach.

Czy naprawdę nie było już innego rozwiązania? Czy nie lepiej było planować raczej „na wyrost” wiedząc, iż dążymy do rozwoju, a nie do zwężania zagadnień kulturalnych?

Wypożyczalnia Zbiorów Naukowych

Oddział Muzyczny

Oddział Zbiorów Obcojęzycznych

Biblioteka Austriacka

1974

2 stycznia – Przy Wypożyczalni Centralnej otwarto Oddział Muzyczny i Zbiorów Audiowizualnych.

5 – 7 listopada – Na zaproszenie WiMBP w Opolu przebywała delegacja bibliotekarzy z Poczdamu.

Utworzony został Dział Konserwacji Zbiorów i Małej Poligrafii. Organizację i kierownictwo powierzono Józefowi Kwiatkowskiemu.

W Bibliotece zainstalowano dalekopis.

Z okazji obchodów 500-lecia drukarstwa polskiego Dział Zbiorów Specjalnych przygotował wystawę „Polskie słowo drukowane na Śląsku”; Biblioteka była również współorganizatorem wystawy „Biblioteki i księgarstwo Opolszczyzny w XXX-leciu Polski Ludowej”.

Wydano „Informator o kartotekach WiMBP” opracowany przez Mieczysława Fabera, będący jedną z pierwszych tego rodzaju publikacji w kraju.

Grupa bibliotekarzy opolskich gościła w Państwowej Bibliotece Naukowej w Bańskiej Bystrzycy.

Ukazała się książka Czesława Wawrzyniaka „Publiczne biblioteki powszechnie na Śląsku Opolskim 1945-1965”.

1975

styczeń – Nowy podział administracyjny kraju przyniósł Bibliotece zmianę jej nazwy na Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Emanuela Smółki w Opolu. Zmieniła się również struktura organizacyjna Działu Instrukcyjno-Methodycznego. Powstały cztery Terenowe Zespoły Instruktorów z siedzibami w Brzegu, Nysie, Kędzierzynie-Koźlu i Opolu. Konsekwencją zmian administracyjnych było również przejście części zbiorów po byłej Powiatowej Bibliotece Publicznej w Opolu.

Stanowisko wicedyrektora ds. administracyjnych WBP objęła Halina Załuska (pełniła tę funkcję do września 1976 r.).

Kierownikiem Wypożyczalni Centralnej została Teresa Jakubczak, a szefem Działu Udostępniania Alicja Kwiatkowska.

Powołano Oddział Kontroli i Selekcji Zbiorów (rozwiązany w 1979 r.).

Zakończono prace przy odbudowie zamku w Rogowie Opolskim, w którym ulokowano magazyny zbiorów specjalnych i biblioteki składowej.

Biblioteka ogłosiła konkursy: „Opolszczyzna w XXX-leciu” i „Kronika biblioteki – obrazem jej rozwoju”.

Wydano jubileuszowy numer „Pomagamy sobie w pracy”, obrazujący działalność bibliotek publicznych naszego województwa w powojennym trzydziestolecu.

Opracowano „Katalog zbiorów śląskich. Cz.2. Nabytki z lat 1964-1969”.

WBP gościła bibliotekarzy z Karwiny i Poczdamu, a nasi pracownicy byli przyjmowani w czeskich bibliotekach.

1976

1 marca – Na stanowisko wicedyrektora ds. merytorycznych powołano Stanisławę Giecewicz.

wrzesień – Udostępnione zostały czytelnikom zbiory zgromadzone w zamku w Rogowie Opolskim.

WBP zorganizowała wystawy „20-lecie działalności ZLP w Opolu” i „Działalność Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E. Smółki w Opolu w latach 1951-1976”.

Czytelnicy wzięli udział w konkursach: „Jaką rolę w Twoim życiu spełniła i spełnia biblioteka publiczna” oraz „Powieść a jej adaptacja filmowa”.

Wydano „Katalog starych druków WBP. Nabytki do 1970 r.” opracowany przez Jadwigę Sobieraj oraz przygotowany przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny pierwszy informator o WBP prezentujący zbiory, usługi i najważniejsze fakty z historii placówki.

Redaktorem naczelnym „Pomagamy sobie w pracy” został Ireneusz Chudy.

W bibliotekach opolskich gościli: Henryk Worcell, Zofia Bystrzycka, Jan Koprowski, Kazimierz Koźniewski, Jan MariGisges i in.

Z pracą słowackich i poczdamskich placówek bibliotecznych zapoznali się pracownicy naszej Biblioteki; na Opolszczyźnie gościli bibliotekarze z Karwiny, Białogostoku, Siedlec i Lublina.

1977

maj – Ogłoszono konkurs na wspomnienia ze spotkań autorskich.

15 września – Kierownikiem Działu Gromadzenia Zbiorów został Feliks Smaczniak.

1 października – Na stanowisko kierownika Działu Zbiorów Naukowych powołano Joannę Czarkowską-Pasierbińską.

2 listopada – Dyrektorem WBP mianowano Władysława Wąsiela. Stanowisko wicedyrektora ds. merytorycznych objął Roman Sękowski.

Utworzono Samodzielny Oddział Katalogów (rok później został włączony do Działu Zbiorów Naukowych).

Poradnik instrukcyjno-metodyczny „Pomagamy sobie w pracy” przekształcił się z kwartalnika w półrocznik.

Wydano „Katalog zbiorów śląskich. Cz. 3. Nabytki z lat 1970-1974” opracowany przez Halinę Gąszczyńską i Annę Lisińską-Tokarską.

1978

16 – 18 lutego – W ramach Opolskich Dni Literatury odbyły się spotkania autorskie z Jalu Kurkiem, Michałem Sprusińskim, Tadeuszem Nowakiem, Wiesławem Myśliwskim i in.

WBP wprowadziła centralny zakup i opracowanie książek dla bibliotek publicznych całego województwa.

Uruchomiono nową filię biblioteczną w Szpitalu Onkologicznym.

Ogłoszono konkursy czytelnicze: „Cała rodzina czyta” i „Bohater powieści, który miał wpływ na Twoje życie i pracę”.

1979

10 marca – Oddział Zbiorów Muzycznych otrzymał nowy lokal w zabytkowym budynku przy ul. Zamkowej 1. Wnętrza zaprojektował artysta malarz Wincenty Maszkowski.

28 kwietnia – Opolanie mogli obejrzeć wystawę „Powstania śląskie w literaturze i dokumencie”, zorganizowaną w holu Teatru im. J. Kochanowskiego przez działy: Informacyjno-Bibliograficzny oraz Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych.

maj – Z okazji ogłoszonego przez UNESCO Międzynarodowego Roku Dziecka WBP – przy współudziale Wyższej Szkoły Pedagogicznej – zorganizowała konferencję naukową nt. „Funkcja współczesnej literatury i biblioteki dla dzieci”.

1 października – Utworzono Samodzielny Oddział Bibliografii Regionalnej pod kierownictwem Mieczysława Fabera.

WBP przygotowała kurs z zakresu biblioterapii i czytelnictwa chorych w Szkole Terapii Zajęciowej w Branicach i Pomaturalnej Szkole Medycznej w Opolu.

Krystyna Głąb i Halina Hendzel z Działu Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych opracowały „Katalog mikrofilmów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. Cz. 1. Nabytki za lata 1970-1978”.

Czytelnicy brali udział w wielu konkursach, m.in.: „Przyjaciele naszego dzieciństwa”, „Bliziej książki współczesnej”, „Złoty kłos dla twórcy, srebrne dla czytelników”.

Na Opolszczyźnie gościli m.in.: Halina Skrobiszewska, Aleksander Minowski, Erwin Kruk, Jan Bolesław Ozóg, Zofia Chądzyńska.

1 9 8 0

21 stycznia – Na Osiedlu ZWM otwarto Filię nr 17.

1 maja – Kierownikiem Działu Informacyjno-Bibliograficznego została Anna Śliwińska.

maj – Zorganizowano filię biblioteczną w Szpitalu Przeciwgruźliczym.

Wstrzymany został centralny zakup nowości dla części bibliotek; utrzymano go w 34. gminnych bibliotekach publicznych i własnej sieci filii WBP.

Nowy lokal w hotelu pracowniczym „Metalchemu” otrzymała Filia nr 18.

Biblioteka ogłosiła konkursy czytelnicze: „Orle pióro”, „Moja książka roku”, „Kronika biblioteki obrazem jej rozwoju”. Ponadto rozpisano konkurs na najlepszy punkt biblioteczny.

Odbyły się spotkania autorskie m.in. z: Aleksandrem Krawczukiem, Krzysztofem Gąsiorowskim, Adamem Ziemaninem, Zbigniewem Żakiewiczem.

WBP gościła bibliotekarzy z Drezna, Poczdamu, Białgorodu, Wrocławia, Łodzi, Lublina, Leszna i Zielonej Góry.

1 9 8 1

23 – 25 lutego – Odbyło się ogólnopolskie seminarium poświęcone aktualnym problemom działalności instrukcyjno-metodycznej wojewódzkich bibliotek publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad placówkami wiejskimi.

15 października – Z okazji jubileuszu 30-lecia działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu odbyło się uroczyste spotkanie pracowników Biblioteki z przedstawicielami władz, związków twórczych i placówek kulturalnych.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny opracował „Program działalności informacyjnej” dla bibliotek publicznych województwa opolskiego.

W Międzynarodowym Roku Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych WBP ogłosiła współzawodnictwo dzieci i młodzieży w akcji pod hasłem „Prowadzę obsługę biblioteczną inwalidów oraz osób niepełnosprawnych i obłożnie chorych w mojej miejscowości”.

1982

1 lutego – Po przejściu na emeryturę Janiny Knapik na kierownika Oddziału Opracowania Zbiorów powołano Elżbietę Knere.

maj – Na ogólnopolskiej konferencji bibliograficznej w Jarocinie referat nt. „Warsztat pracowni bibliografii regionalnej” wygłosił Mieczysław Faber.

listopad – Z inicjatywy Biblioteki Narodowej Dział Informacyjno-Bibliograficzny zorganizował seminarium międzywojewódzkie nt. „Działalność informacyjna w bibliotekach miejskich i gminnych”.

Sieć miejska WBP uległa zmniejszeniu – zamknięto Filię nr 2, Filię nr 3, Filię nr 4 i Filię nr 9.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny przeprowadził cykl szkoleń nt. „Biblioteki ośrodkami wiedzy i informacji o regionie”.

Biblioteka otrzymała dodatkowe pomieszczenia przy ul. Piastowskiej 19.

Opolscy bibliotekarze zwiedzili księgozbiór klasztorny oo. paulinów w Częstochowie.

Odbyły się wojewódzkie eliminacje Turnieju Wiedzy o Śląsku.

Opolskie placówki biblioteczne odwiedziła grupa bibliotekarzy z Konina.

1983

październik – W salonie BWA opolanie mogli obejrzeć wystawę „Grafika dawna i współczesna. Ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej”; organizatorem był Dział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych.

Samodzielny Oddział Bibliografii Regionalnej opracował i wydał pierwszy tom „Bibliografii Województwa Opolskiego 1980” pod redakcją Mieczysława Fabera.

Kierownikiem Działu Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych został Roman Sękowski.

Rozpoczęła działalność Filia nr 13 w Wojewódzkim Szpitalu przy pl. Armii Czerwonej.

WBP zorganizowała dwa międzywojewódzkie seminaria dla instruktorów wojewódzkich bibliotek publicznych zajmujących się gromadzeniem i opracowaniem zbiorów oraz czytelnictwem dzieci.

Czytelnicy wzięli udział w konkursie „Książka źródłem wiedzy o moim hobby”.

W konkursie adresowanym do pracowników bibliotek publicznych województwa opolskiego „Biblioteka bliżej czytelnika” pierwsze miejsce zajął zespół Gminnej Biblioteki Publicznej w Strzeleczkach.

Pracownicy WBP zwiedzili w Katowicach wystawę grafiki Albrechta Dürera i prywatne muzeum Zofii i Stanisława Bocianowskich w Dąbrowie Górniczej.

Zorganizowano kilkadziesiąt spotkań autorskich z pisarzami i dziennikarzami, m.in. z Leszkiem Mazanem, Zbigniewem Zielonką i Barbarą Wachowicz.

1984

kwiecień – Biblioteka ogłosiła konkurs czytelniczy dla dzieci „Wielka, większa, największa przygoda z książką”.

czerwiec – Delegacja z WBP przebywała w Poczdamie. Celem pobytu było wznowienie umowy o współpracy z Państwową Biblioteką Naukową w Poczdamie.

1 września – Nastąpiła zmiana na stanowisku dyrektora WBP. Dyrektorem mianowano Tadeusza Chrobaka.

1 listopada – Kierownictwo Działu Udostępniania objęła Ewa Goplańska.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny wydał „Informator o czasopiśmie polskich bieżących w bibliotekach Opola” opracowany przez Annę Śliwińską.

1985

marzec – Zakończony został konkurs „Pisarze naszej opolskiej ziemi”.

20 maja – W nowym lokalu przy pl. H. Sawickiej rozpoczęła działalność Filia nr 4 pod kierunkiem Janiny Kościów.

Podsumowano wyniki „Współzawodnictwa o najlepszą bibliotekę w gminie”. W grupie bibliotek miejskich i gminnych pierwszą nagrodę indywidualną przyznano MiGBP w Brzegu, nagrodę zbiorową MiGBP w Grodkowie. Wśród bibliotek gminnych pierwsze miejsce zajęła GBP w Strzeleczkach, a nagrodę zespołową przyznano GBP w Korfantowie.

1986

1 kwietnia – Funkcję wicedyrektora ds. administracyjnych objął Stanisław Kobyłarski.

7 kwietnia – Filia nr 17, kierowana przez Elżbietę Kampe, rozpoczęła pracę w nowym pomieszczeniu przy Szkole Podstawowej nr 5 w dzielnicy ZWM.

10 kwietnia – Referat pt. „Wojewódzka Biblioteka Publiczna ośrodkiem wiedzy i informacji o regionie” na sesji popularyzacyjnej „Biblioteki Opola w służbie nauki i kultury”, zorganizowanej przez Opolski Oddział SBP wygłosiła Anna Śliwińska.

Rozstrzygnięto konkursy czytelnicze na najlepszy punkt biblioteczny (pierwsze miejsce przyznano punktowi bibliotecznemu przy Jednostce Wojewódzkiej Ochrony Pogranicza w Głubczycach) oraz na najlepszą współpracę wiejskiej filii bibliotecznej ze środowiskiem (nagrodę otrzymała filia w Biedrzychowicach MiGBP w Głogówku).

1987

15 października – 15 grudnia – Trwał konkurs czytelniczy dla młodzieży „Moje przeżycia literackie”.

Oddział Dziecięcy, po kapitalnym remoncie i przebudowie, rozpoczął swoją działalność pod kierownictwem Anny Kozłowskiej-Kwaśnickiej w odrestaurowanych, przestronnych pomieszczeniach budynku przy pl. Armii Czerwonej (obecnie pl. Kopernika).

Dział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych wydał drugą część „Katalogu mikrofilmów. Nabytki za lata 1979-1986” opracowany przez Danutę Żyłąską-Kobiątko.

Cenna praca powstała z inicjatywy Haliny Gąszczyńskiej pt. „Szli do ludzi z książką. Sylwetki bibliotekarzy Opola”. Wydano ją wspólnie z Kołem Miejskim SBP w Opolu.

Doszło do wielu wyjazdów pracowników WBP i odwiedzin gości z zaprzyjaźnionych bibliotek w Poczdamie, Białgorodzie i Bańskiej Bystrzycy. Odwiedzili nas również instruktorzy z WBP w Tarnowie.

1988

1 kwietnia – Zastępca dyrektora WBP ds. administracyjnych został długoletni kierownik Działu Organizacyjno-Administracyjnego Henryk Szwarz.

kwiecień – Podsumowano wyniki konkursu dla dzieci i młodzieży „Moje przeżycia literackie”.

maj – Rozstrzygnięto konkurs „Złoty Wawrzyn dla twórcy, Złoty Wawrzyn dla Biblioteki”.

maj – Oddano do użytku zautomatyzowaną salę audiowizualną w gmachu WBP.

maj – W ramach akcji „Uniwersytet dla maturzystów” Biblioteka zorganizowała cykl spotkań prowadzonych przez pracowników naukowych WSP.

maj – Dział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych WBP oraz Muzeum Śląska Opolskiego przygotowały wystawę „Polskie słowo na Śląsku”.

maj – Odbyły się „Dni Opola” w Białgorodzie (ZSRR). Uczestniczyli w nich również opolscy bibliotekarze. Zaprezentowano wystawę „Stara książka w zbiorach WBP w Opolu”.

8 – 10 czerwca – Z inicjatywy Ministerstwa Kultury i Sztuki odbyło się w Opolu ogólnopolskie seminarium dla kierowników działów instrukcyjno-metodycznych nt. „Usprawnienie metod pracy bibliotecznej przez wykorzystanie środków technicznych”.

październik – Ogłoszono wyniki konkursu czytelniczego „Gdybym był pisarzem i malarzem”.

WBP zorganizowała 114 spotkań z pisarzami, gościli m.in.: Julian Kawalec, Maria Łopatkowa, Edmund Męclewski, Wilhelm Szewczyk i Alfred Szklarski.

Wymieniano doświadczenia z bibliotekarzami z województw kieleckiego i wrocławskiego; bibliotekarze z WBP w Opolu przebywali z wizytą w Książnicy Toruńskiej. Kontynuowana była współpraca z bibliotekami w Poczdamie, Czechich Budziejowicach, Bańskiej Bystrzycy i Karwinie.

1 9 8 9

15 czerwca – Dyrektorem ds. administracyjnych mianowano Henryka Leweckiego.

czerwiec – W Filii nr 4 prezentowano gościnną wystawę z Wojewódzkiej Biblioteki Naukowej w Białgorodzie pt. „Białgorod – historia i współczesność”.

4 – 6 października – W ramach Dni Współczesnej Literatury Polskiej na spotkania z czytelnikami przybyli: Leszek Girtler, Julian Kawalec, Stanisław Lubiński, Aleksander Minkowski, Tadeusz Rogala, Stanisław Srokowski, Alfred Szklarski, Tadeusz Śliwiak, Janina Zajacówna, Leszek Żuliński.

7 grudnia – W zamku w Rogowie Opolskim Biblioteka zorganizowała sesję popularyzacyjną „Kultura literacka na Śląsku Opolskim w pierwszych latach po wojnie”. Uczestnicy mogli zwiedzić przygotowaną z tej okazji wystawę „Życie kulturalne Opola – pierwsze lata powojenne”.

grudzień – Na emeryturę przeszła Stanisława Giecewicz- Pilarska, zastępca dyrektora ds. merytorycznych.

grudzień – Ukazał się trzeci tom „Bibliografii Województwa Opolskiego 1982” pod redakcją Hanny Jamry.

Ogłoszono wyniki konkursów czytelniczych: „Będę najlepszym uczniem przynajmniej z jednego przedmiotu” i „Z książką w dorosłe życie”. Podsumowano wyniki konkursu na bibliotekę wzorcową. Pierwsze miejsce przyznano MiGBP w Paczkowie i GBP w Strzeleczkach.

W WBP gościli bibliotekarze z Poczdamu, Białgorodu i Czeskich Budziejowic.

1990

1 marca – Na stanowisko dyrektora ds. merytorycznych powołany został Roman Sękowski.

1 marca – Utworzono Samodzielny Oddział Katalogów pod kierownictwem Ewy Ledwoń.

1 czerwca – Zakończono i podsumowano dwa konkursy czytelnicze dla dzieci i młodzieży: „Świat wokół nas” i „Ja – Ty – My”.

2 – 10 czerwca – W czasie wizyty delegacji bibliotekarzy opolskich w Białgorodzie eksponowana była wystawa „Walory turystyczno-krajoznawcze Ziemi Opolskiej”.

2 listopada – Rozpoczął działalność Oddział Zbiorów Obcojęzycznych przy ul. Kośnego (rok później przeniesiony na pl. Armii Czerwonej, obecnie pl. Kopernika).

WBP wzbogaciła się o nowoczesny sprzęt zmechanizowany: dwa komputery IBM/PC/AT, japońskie kserokopiarki i magnetowidy.

Z opolskimi czytelnikami spotkali się: Janusz Domagalik, Rena Marciniak, Aleksander Minkowski, Tadeusz Różewicz i in.

1991

1 kwietnia – Nowy lokal przy ul. Chabrów otrzymała Filia nr 5.

10 kwietnia – 10 maja – Trwał konkurs wojewódzki dla dzieci pt. „Biblioteka moich marzeń”, na który napłynęła rekordowa liczba 823. prac.

15 kwietnia – Kierownikiem Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów została Ewa Wedernska-Zerych.

maj – W bibliotekach opolskich gościli Lesław Bartelski i Stanisław Srokowski.

czerwiec – Na emeryturę przeszły: kierownik Działu Kadr Stanisława Sagan i Krystyna Szczudłowska – długoletnia pracownica WBP.

lipiec – Weszła w życie nowa struktura organizacyjna Biblioteki, ograniczająca ilość stanowisk dyrektorskich i kierowniczych oraz liczbę działów i oddziałów (Dział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych przekształcono w Oddział i podporządkowano Działowi Udostępniania, Samodzielny Oddział Bibliografii Regionalnej został włączony do Działu Informacyjno-Bibliograficznego, a Samodzielny Oddział Katalogów podporządkowano Działowi Gromadzenia i Opracowania Zbiorów).

sierpień – WBP przystąpiła do przekazywania Wypożyczalni Centralnej, Oddziału Dziecięcego i dwudziestu filii bibliotecznych Urzędowi Miasta Opola (działania te zakończono z dniem 31 grudnia).

grudzień – Obchody jubileuszu 40-lecia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej miały skromną oprawę ze względu na zmianę struktury organizacyjnej Biblioteki oraz sytuację społeczno-polityczną w kraju. Z tej okazji zorganizowano w Muzeum Śląska Opolskiego wystawę „Ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej”, a Dział Informacyjno-Bibliograficzny wydał teczkę okazjonalną „Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu. Czterdziestolecie 1951-1991” zawierającą m.in. informator o WBP, kalendarium, wykaz publikacji wydanych przez Bibliotekę, ekslibris.

Biblioteka była organizatorem kilku wystaw, m.in.: „Ilustracja – ozdoba książki”, „Kobiety, które kochał Sienkiewicz”, „100. rocznica urodzin Gustawa Morcinka” oraz cykl obejmujący dorobek artystyczny twórców nieprofesjonalnych.

Odbyły się spotkania autorskie z: Krystianem Szafarczykiem, Lesławem Bartelskim, Stanisławem Srokowskim i Wiesławem Malickim.

1992

1 stycznia – Z przekazanych przez WBP miastu placówek powstała Miejska Biblioteka Publiczna. W nowej strukturze WBP pozostały działy: Instrukcyjno-Metodyczny, Informacyjno-Bibliograficzny, Gromadzenia, Opracowania Zbiorów i Katalogów, Udostępniania (Czytelnia Główna, Wypożyczalnia Zbiorów Naukowych, Oddział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych, Oddział Zbiorów Obcojęzycznych, Oddział Muzyczny), Organizacyjno-Administracyjny oraz Finansowo-Księgowy.

19 września – 30 października – Wystawę pt. „Polskie słowo na Zaolziu” przygotowali pracownicy Oddziału Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych. Była

ona prezentowana w Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, a następnie wypożyczona do Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Bielsku-Białej.

31 grudnia – W wyniku zmian organizacyjnych Biblioteka zatrudniała 85 osób (w tym 55 w pełnym wymiarze).

grudzień – Ukazał się czwarty tom „Bibliografii Województwa Opolskiego 1983” pod redakcją Hanny Jamry.

Znaczne postępy uczyniono na drodze automatyzacji procesów bibliotecznych i bibliograficznych. Dział Informacyjno-Bibliograficzny opracował koncepcję automatyzacji WBP i rozpoznał funkcjonujące w kraju programy biblioteczne. Zdecydowano się na zakup informatycznego programu bibliotecznego SIB.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny nawiązał współpracę z Towarzystwem Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych. Owocem tej współpracy były zorganizowane w holu Urzędu Wojewódzkiego i Teatru im. J. Kochanowskiego wystawy „AIDS – Narkomania”.

Przy Oddziale Muzycznym rozpoczęła działalność wypożyczalnia kaset video.

WBP przejęła zbiory zlikwidowanej biblioteki Wojewódzkiego Domu Kultury.

Pracownicy Działu Instrukcyjno-Metodycznego opracowali 24 audycje z cyklu „O książkach i bibliotekach”, emitowane przez opolską rozgłośnię radiową.

Dział Instrukcyjno-Metodyczny zorganizował konferencję metodyczną dla bibliotekarzy szpitalnych oraz środowiska osób niepełnosprawnych nt. „Rola książki i biblioteki w środowisku osób chorych i niepełnosprawnych”.

Dzięki możliwości wykorzystania graficznych programów komputerowych Dział Informacyjno-Bibliograficzny opracował kilkanaście ulotek reklamujących zbiory i usługi WBP. Opracowano także – na indywidualne zamówienia bibliotek – szereg druków reklamowych i metodycznych.

Do ważniejszych inicjatyw wydawniczych należało opublikowanie dwujęzycznego informatora „Rogów Opolski” opracowanego przez Romana Sękowskiego oraz rozpoczęcie wydawania przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny informatora kulturalnego „i”.

1993

29 maja – Otwarto nowy oddział WBP – Bibliotekę Austriacką – Österreich Bibliothek. Opiekę nad nią objął Konsulat Generalny Republiki Austrii

w Krakowie. Wydział Kultury i Sportu Urzędu Wojewódzkiego przekazał na rzecz Biblioteki obszerny lokal przy ul. H. Sawickiej (obecnie ul. Piłsudskiego 5), udzielił również pomocy finansowej na jego urządzenie i umeblowanie.

W uroczystym otwarciu udział wzięli: wicekanclerz Republiki Austrii Erhard Busek, ambasador Austrii w Polsce Gerhard Wagner, konsul generalny w Krakowie Emil Brix, wojewoda opolski Ryszard Zembaczyński i ordynariusz Diecezji Opolskiej biskup Alfons Nossol.

7 października – Nastąpiło podsumowanie konkursu czytelniczego dla dzieci „Sam piszę i ilustruję książkę”.

15 listopada – W sali kameralnej Filharmonii Opolskiej odbyła się sesja popularnonaukowa pod hasłem „Śląsk – pogranicze kultur”, zorganizowana przez Dział Udostępniania. Towarzyszyła jej wystawa starych map Śląska ze zbiorów specjalnych WBP. Wydano również reprint XVI-wiecznej mapy Hellwiga, przedstawiającej ziemię śląskie.

Z inicjatywy Opolskich Zakładów Graficznych WBP zorganizowała wystawę pt. „Jan Langowski – dziennikarz, wydawca”, natomiast Katedra Sławiastyki WSP zleciła Bibliotece opracowanie scenariusza wystawy okolicznościowej pt. „Jarosław Hašek”.

Dział Instrukcyjno-Metodyczny kontynuował cykl audycji radiowych „O książkach i bibliotekach”.

Ukazał się piąty tom „Bibliografii Województwa Opolskiego 1984” pod reakcją Hanny Jamry.

Biblioteka zaprosiła na spotkania autorskie m.in.: Wandę Chotomską, Janusza Domagalika, Janinę Zajacówną i Jana Goczola.

1994

kwiecień – czerwiec – W ramach promowania kultury austriackiej mieszkańcy Opola uczestniczyli w: spotkaniu z pisarzem Gregorem von Rezzori, spektaklu wiedeńskiego zespołu teatralnego „Vagabunt” oraz koncercie muzyki żydowskiej w wykonaniu zespołu „10 Seiten 1 Bogen”. Organizatorem tych imprez była Biblioteka Austriacka – Oddział WBP.

20 czerwca – Uroczyste podsumowano wojewódzki konkurs czytelniczny „Zdobywanie wiedzy też może być przygodą”.

16 września – W sali kameralnej Filharmonii Opolskiej odbyła się sesja popularnonaukowa nt. „Piśmiennictwo i grafika chrześcijańska na Śląsku od XV do XVIII w.” Towarzyszyła jej wystawa eksponowana w Muzeum Śląska

Opolskiego, a następnie w muzeach Nysy i Brzegu. Organizatorem był Oddział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych.

7 – 10 listopada – WBP gościła delegację bibliotekarzy z Państwowej Biblioteki Naukowej w Bańskiej Bystrzycy; jej efektem było odnowienie i podpisanie umowy o współpracy na lata 1995-1996.

25 – 26 listopada – Dział Instrukcyjno-Metodyczny zorganizował w Kamieniu Śląskim ogólnopolską sesję popularnonaukową „Księgozbiory obcojęzyczne. Działalność bibliotek publicznych na rzecz mniejszości narodowych”.

listopad – WBP została właścicielem zabytkowego pałacyku przy ul. Piastowskiej 20.

14 grudnia – Uniwersytet Opolski i WBP byli organizatorami sesji naukowej „Sztuka pisarska Rafała Urbana” oraz biesiady literackiej „Rafał Urban jakiego znamy”.

W ramach automatyzacji procesów bibliotecznych zakupiono i zaczęto wdrażać biblioteczny system informatyczny SOWA.

Dział Instrukcyjno-Metodyczny przygotował kolejne 24 audycje radiowe z cyklu „W opolskich bibliotekach” oraz zorganizował trzy wystawy objazdowe: „Muszle z mórz i oceanów”, „Publicystyka kamienia nie łupanego”, „Wyspiański – artysta książki”.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny wydał szósty tom „Bibliografii Województwa Opolskiego 1985” pod redakcją Hanny Jamry.

Z bibliotekarzami Opola i województwa spotkali się i referaty wygłosili: Krystyna Kuźmińska, Stanisław Czajka, Ryszard Zembaczyński, Jadwiga Andrzejewska.

Odbyło się kilkadziesiąt spotkań autorskich, w których uczestniczyli m.in.: Wanda Chotomska, Hanna Krall, Karolina Kusyk, Leszek Mazan, Joanna Papuzińska, Jacek Podsiadło, ks. Józef Tischner.

1995

13 czerwca – Rekordowa ilość 700. uczestników wzięła udział w konkursie czytelniczym dla dzieci i młodzieży „Wakacje z książką”, zorganizowanym przez WBP – Dział Instrukcyjno-Metodyczny, „Nową Trybunę Opolską” i Radio Opole.

27 czerwca – W zamku w Rogowie Opolskim odbyła się uroczysta promocja katalogu „Mapy Górnego Śląska w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki

Publicznej w Opolu” opracowanego przez Mirosławę Koćwin i Martę Miś. Katalog wydano wspólnie ze Stiftung Haus Oberschlesien z Ratingen-Hösel.

5 września – 2 października – Wystawę kartograficzną „Śląsk na starych mapach” zorganizował w salach Muzeum Śląska Opolskiego Oddział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych. Ekspozyty pochodziły ze zbiorów WBP, muzeów w Brzegu i Raciborzu, Biblioteki Seminarium Duchownego w Nysie, Państwowego Archiwum w Opolu oraz od prywatnego kolekcjonera z Wrocławia.

19 – 22 września – Delegacja pracowników WBP gościła w Bańskiej Bystrzycy.

18 – 19 października – W Kamieniu Śląskim odbyło się – zorganizowane przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny – seminarium „Dziś i jutro działalności informacyjnej w bibliotekach publicznych”. Poza gośćmi z kraju wzięli w nim udział również bibliotekarze z Bańskiej Bystrzycy i Poczdamu.

24 – 26 października – W seminarium naukowym „Dawna książka w zbiorach bibliotek słowackich” zorganizowanym przez Państwową Bibliotekę Naukową w Bańskiej Bystrzycy uczestniczyli zaproszeni bibliotekarze z WBP.

29 – 30 listopada – Biblioteka była głównym organizatorem i koordynatorem imprez z okazji 50-lecia opolskiego środowiska literackiego pn. „Dzieńdzictwo i współczesność”. Przygotowała wystawę poświęconą twórczości literatów opolskich, prezentowaną w sali Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego, biesiadę literacką oraz 15 spotkań autorskich w szkołach i bibliotekach Opola, w których wzięło udział 26. poetów i pisarzy.

Zainstalowano program komputerowy MAK-BN, umożliwiający przeglądanie „Przewodnika Bibliograficznego” w komputerze.

Dział Instrukcyjno-Methodyczny kontynuował cykl audycji radiowych „W opolskich bibliotekach”. Ogółem nadano ich 30.

W Dziale Informacyjno-Bibliograficznym przygotowano kolejny tom „Bibliografii Województwa Opolskiego 1986” pod redakcją Hanny Jamry oraz wydawnictwa „Ulice Opola” i „Motywy brodzkie”. Nadal wydawano informator kulturalny „i”.

Biblioteka Austriacka zorganizowała szereg spotkań literackich i literacko-muzycznych.

Na Opolszczyźnie w spotkaniach autorskich uczestniczyli m.in.: Stanisław Nyczaj, Wiesław Malicki, Wanda Chotomska, Jerzy Turowicz, Kira Galczyńska, Ewa Nowacka, Dorota Terakowska, Joanna Papuzińska.

1996

21 lutego – Nastąpiła reorganizacja oddziałów Działu Udostępniania; z Oddziału Zbiorów Obcojęzycznych wyłączono księgozbiór niemieckojęzyczny i przeniesiono go do Biblioteki Austriackiej, która zmieniła nazwę na Bibliotekę Austriacką i Niemiecką. Kierownikiem została Monika Wójcik. (Obecnie biblioteka ponownie funkcjonuje pod nazwą Biblioteka Austriacka – Österreich Bibliothek).

10 – 14 września – W WBP przebywała oficjalna delegacja bibliotekarzy z Białgorodu. Wizyta była okazją do podpisania umowy o współpracy na lata 1997-2000.

12 września – 14 października – Dział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych zorganizował w salach Muzeum Śląska Opolskiego wystawę „Postaci antyczne w grafice”, prezentującą zbiory WBP oraz kilku placówek muzealnych. (Z tej okazji wydano atrakcyjny zestaw reprodukowanych grafik z motywami antycznymi, znajdujących się w zbiorach Biblioteki).

1 listopada – Kierownikiem Działu Gromadzenia, Opracowania i Katalogów mianowano Elżbietę Knerę.

5 – 8 listopada – Z roboczą wizytą w WBP przebywali bibliotekarze z Państwowej Biblioteki Naukowej w Bańskiej Bystrzycy.

listopad – Biblioteka była głównym organizatorem uroczystego jubileuszu 50-lecia pracy twórczej pisarza opolskiego Kazimierza Kowalskiego.

Z inicjatywy Konsula Generalnego Republiki Węgier w Krakowie i Instytutu Kultury Węgierskiej w Warszawie, Dział Informacyjno-Bibliograficzny zaprezentował wystawę objazdową „Węgierska Biblioteka Narodowa”.

W zakresie wymiany zbiorów Biblioteka współpracowała z niemieckimi instytucjami: Herder Institut e. V. w Marburgu, Martin-Opitz Bibliothek w Heme i Stiftung Haus Oberschlesien w Ratingen-Hösel.

Zorganizowano kilkadziesiąt spotkań autorskich, głównie z pisarzami dla dzieci i młodzieży: Wandą Chotomską, Karoliną Kusyk, Ewą Nowacką, Joanną Papuzińską, Napoleonem Mitraszewskim; tradycyjnie już Biblioteka była organizatorem wielu imprez promujących kulturę austriacką.

Zamek w Rogowie Opolskim – oprócz wycieczek szkolnych i turystów indywidualnych – odwiedzili również turyści z zagranicy: ze Szkocji, Słowacji, Węgier, Belgii. Gościł w nim również ambasador Stanów Zjednoczonych Ameryki w Polsce Nicholas Rey.

1997

9 kwietnia – WBP była organizatorem uroczystości z okazji 40-lecia pracy twórczej Zbigniewa Zielenki. Z tej okazji odbyło się m.in. spotkanie autorskie w sali kameralnej Filharmonii Opolskiej.

15 kwietnia – Wspólnie z Instytutem Filologii Polskiej Uniwersytetu Opolskiego zorganizowano sesję poświęconą życiu i twórczości Zbyszko Bednorza. Sesji towarzyszyła wystawa poświęcona pisarzowi, przygotowana przez WBP. Wydano druczek okolicznościowy.

kwiecień – Delegacja WBP złożyła wizytę w Państwowej Publicznej Bibliotece Naukowej w Białgorodzie.

20, 26 maja – Biblioteka zorganizowała „Dni Urbanowe” w Głubczycach i Głogówku, w których udział wzięło 12. pisarzy opolskiego środowiska literackiego.

4 – 20 czerwca – Dział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych zorganizował wystawę „Józef Lompa – w 200. rocznicę urodzin” (ze zbiorów Biblioteki Śląskiej i WBP w Opolu). Z tej okazji wydano druczek – reprint wydawnictwa z 1850 r. pt. „Przysłowia i mowy potoczne ludu polskiego na Szląsku”.

lipiec – WBP została dotkliwie poszkodowana w czasie katastrofalnej powodzi. Zalanych zostało 45 pomieszczeń użytkowych z całym wyposażeniem w sześciu obiektach Biblioteki przy ul. Piastowskiej 18-20, o łącznej powierzchni 2000 m² (bez piwnic). Znajdowały się tam: Wypożyczalnia, pomieszczenia katalogu centralnego, biurowe, stacja małej poligrafii i reprografii, magazyn książek, czasopism, mikrofilmów, płyt, dokumentów życia społecznego. Straty w wyposażeniu wraz z urządzeniami poligraficznymi, audiowizualnymi, meblami i innymi urządzeniami oszacowano na 360.000 zł, straty w zbiorach na ponad 53.000 zł, natomiast koszty niezbędnych remontów na 200.000 zł.

Dzięki wielu ludziom i instytucjom dobrej woli uratowane zbiory zostały poddane osuszeniu i zamrożeniu. Niemiecka firma ART ASSISTANCE z Haan w Niemczech zainstalowała w Opolu specjalną termiczną komorę odgrzybiającą i bakteriobójczą, przez którą przeszły również uratowane zbiory WBP. Natomiast zalane zbiory XIX-wieczne zostały przejęte przez Zakład Konserwacji Papieru i Skóry Uniwersytetu im. M.Kopernika w Toruniu, gdzie zamrożone, sukcesywnie będą poddawane konserwacji. Biblioteka Narodowa przejęła zbiór mikrofilmów negatywowych do skopiowania i odtworzenia zbioru mikrofilmów pozytywowych, zniszczonych w czasie powodzi.

W celu odtworzenia zbiorów Biblioteka zwróciła się z apelem do wszystkich wojewódzkich bibliotek publicznych w kraju, wydawnictw i fundacji –

o dary książkowe i pieniądze. Odzew był spontaniczny i przerósł najśmielsze oczekiwania.

Bardzo wymownym apelem o pomoc była ekspozycja dokumentacji fotograficznej WBP ukazująca skutki powodzi, zaprezentowana w czasie trwania VIII Krajowych Targów Książki w Warszawie. Organizatorzy Targów zaprosili też przedstawiciela WBP do wzięcia udziału w dyskusji panelowej nt. „Książka po powodzi”.

październik – Delegacja pracowników WBP gościła w Państwowej Bibliotece Naukowej w Bańskiej Bystrzycy.

3 grudnia – Biblioteka zorganizowała biesiadę literacką w Siolkowicach, poświęconą życiu i twórczości Jakuba Kani, w 40. rocznicę śmierci pisarza.

16 grudnia – Czytelnia i Dział Informacyjno-Bibliograficzny w pomieszczeniach zastępczych wznowiły systematyczną pracę z czytelnikami.

We wszystkich budynkach WBP przy ul. Piastowskiej trwał remont kapitalny pomieszczeń.

Rozpoczęto wydawanie serii „Portrety Pisarzy Opolskich”, której redaktorem naczelnym został prof. Władysław Hendzel z Uniwersytetu Opolskiego. Pierwszy tomik poświęcony został Kazimierzowi Kowalskiemu.

Dział Instrukcyjno-Metodyczny przygotował 13 audycji w ramach cyklu „W opolskich bibliotekach”. Audycje prezentowane były w rozgłośni opolskiej Polskiego Radia.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny kontynuował wydawanie miesięcznego informatora kulturalnego „i” oraz wydał publikację pt. „Środowisko literackie Opolszczyzny : informator biobibliograficzny 1986-1990” opracowaną przez Hannę Jamry.

Biblioteka Austriacka zorganizowała wiele interesujących spotkań i imprez kulturalnych, w tym: wystawę fotograficzną „Tyrol w czterech porach roku”, cykl spotkań z pisarzami, poetami, aktorami i muzykami.

Odbyły się spotkania autorskie m.in. z: Wandą Chotomską, Gustawem Sajdokiem, Stanisławem Krawczykiem oraz pisarzami opolskimi.

1998

Trwał remont Biblioteki.

maj – Dział Instrukcyjno-Metodyczny zorganizował po raz kolejny „Urbanowe spotkania”, które odbyły się w Namysłowie. W licznych spotkaniach wzięło udział 13. pisarzy z opolskiego środowiska literackiego.

24 – 25 września – Biblioteka Austriacka była organizatorem V Zjazdu Bibliotek Austriackich w Polsce (Opole – Brzeg – Rogów).

wrzesień – WBP gościła delegację bibliotekarzy z Białgorodu.

13 października – Z okazji dwusetnej rocznicy urodzin Adama Mickiewicza WBP wspólnie z Uniwersytetem Opolskim zorganizowała sesję regionalną „W Ojczyźnie serce me zostało”. Sesji towarzyszyła przygotowana przez WBP wystawa.

październik – Dział Instrukcyjno-Metodyczny był organizatorem cyklu imprez związanych z 85-leciem urodzin polskiego pisarza Zbyszko Bednorza.

5 – 6 listopada – W Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu oraz w zamku w Rogowie Opolskim odbyła się, zorganizowana przez Oddział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych, ogólnopolska konferencja nt. „Zbiory zabytkowe w bibliotekach publicznych”.

Kolejne działy i oddziały otrzymały nowoczesny sprzęt komputerowy, na którym zainstalowano system informatyczny SOWA.

Biblioteka zorganizowała promocję książki prof. dr hab. Krystyny Heleskiej-Kwaśniewicz „Zbyszko Bednorz” wydanej w serii „Portrety pisarzy opolskich”.

Biblioteka Austriacka tradycyjnie już zorganizowała wiele imprez kulturalnych. Odbyły się spotkania z pisarzami i poetami austriackimi, koncert zespołu muzyki dawnej „Preambulum”, projekcje filmów video.

Oddział Zbiorów Obcojęzycznych zorganizował kiermasz wydawnictw zagranicznych i cykliczne konsultacje „za złotówkę” lektorów języków obcych.

Z czytelnikami opolskimi spotkali się m.in.: Andrzej Szczypiorski, Joanna Kulmowa, Wanda Chotomska, Ewa Nowacka, Dorota Terakowska oraz pisarze polscy.

1999

29 stycznia – Po półtorarocznym remoncie, spowodowanym powodzią, odbyło się uroczyste otwarcie Biblioteki.

Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali minister Jerzy Widzyk – pełnomocnik Rządu ds. usuwania skutków powodzi oraz wiceminister kultury i sztuki Jacek Weiss. Uroczystość uświetnili samorządowi gospodarze województwa z marszałkiem Stanisławem Jałowieckim, wicewojewoda Jacek Suski, biskup Jan Kopiec, przedstawiciele sponsorów, posłowie, ludzie kultury i nauki.

Wypożyczalnia, Czytelnia i Dział Informacyjno-Bibliograficzny rozpoczęły pracę w odnowionych, dzięki nowoczesnemu wyposażeniu, warunkach. Dostęp do informacji o zbiorach i system obsługi czytelników zostały zautomatyzowane.

maj – W ramach współpracy z bibliotekami zagranicznymi delegacja pracowników WBP przebywała w Państwowej Publicznej Bibliotece Naukowej w Białymostku.

18 czerwca – Podsumowany został konkurs literacki dla dzieci i młodzieży „Z biblioteką na wesoło”. Zadaniem uczestników było napisanie niewielkiego utworu wierszem lub prozą, które w sposób humorystyczny przedstawiałby dowolne zdarzenie związane z biblioteką, książką itp. Nagrodzone prace skierowane zostały do druku w kwartalniku „Pomagamy sobie w pracy”.

czerwiec – Kolejne „Urbanowe spotkania” oraz biesiadę literacką, poświęconą życiu i twórczości Rafała Urbana, Dział Instrukcyjno-Metodyczny zorganizował w mieście i gminie Kluczbork.

21 – 22 września – Dział Informacyjno-Bibliograficzny był gospodarzem ogólnopolskiego seminarium nt. „Tworzenie serwisów informacyjno-bibliograficznych w oparciu o system informatyczny SOWA”. Uczestniczyli w nim pracownicy służb informacyjno-bibliograficznych bibliotek publicznych, pedagogicznych i naukowych z całego kraju.

wrzesień – Dzięki uprzejmości Duńskiego Instytutu Kultury zaprezentowano mieszkańcom Opola i innych miast województwa ciekawą wystawę połączoną z prelekcją filmową: „Karen Blixen – życie i twórczość”.

8 listopada – Na Małej Scenie Teatru im. J. Kochanowskiego odbył się jubileusz 50-lecia pracy twórczej Wandy Chotomskiej. Organizatorem był Dział Instrukcyjno-Metodyczny. Pisarka, ciesząca się niezwykłą popularnością wśród dziecięcych czytelników Opolszczyzny, po powrocie w 1997 r. bardzo aktywnie zaangażowała się w niesienie pomocy uszkodzonym bibliotekom.

listopad – WBP gościła grupę bibliotekarzy z Bańskiej Bystrzycy.

9 grudnia – Referat „Zbiory zabytkowe w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu” na seminarium międzynarodowym w Państwowej Bibliotece Naukowej w Bańskiej Bystrzycy wygłosiła Mirosława Koćwin.

Biblioteka Austriacka prowadziła aktywną działalność kulturalną, organizując m.in. projekcje filmowe, konkurs „Austria – kraj i mieszkańcy”, wystawy, spotkania z pisarzami oraz prelekcje.

Na spotkania autorskie zaproszono m. in. Leszka Mazana, Wandę Chotomską, Ewę Nowacką, Dorotę Terakowską oraz pisarzy opolskich.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny wydał ósmy tom „Bibliografii Województwa Opolskiego 1987” pod redakcją Hanny Jamry oraz informator „Współcześni pisarze Opolszczyzny” opracowany przez Hannę Jamry i Violetę Labędzką.

W Dziale Informacyjno-Bibliograficznym, dzięki zakupionemu programowi SOWA II, zaczęto tworzyć własne bazy komputerowe: REGION i KARTOTEKA ZAGADNIENIOWA.

2 0 0 0

15 lutego – Odbyła się uroczysta promocja wydawnictwa WBP „Współcześni pisarze Opolszczyzny”, w której udział wzięli twórcy, bibliotekarze i czytelnicy.

marzec – W bibliotekach województwa opolskiego prezentowana była wystawa objazdowa pt. „Exlibris współczesny – Żary 1996”.

15 – 16 maja – Biblioteka była współorganizatorem I Dni Kultury Austriackiej. Wykład inauguracyjny wygłosił konsul generalny Republiki Austrii w Krakowie dr Ernst P. Brezovszky. W ramach Dni odbył się m.in. finał trzeciej edycji konkursu „Austria – kraj i mieszkańcy”, ponadto otwarto wystawy „Stadtpark II”, „Austria w rysunkach Anny Dziemieszyńskiej”, „Kawiarnie wiedeńskie”, a w Filharmonii Opolskiej miał miejsce koncert muzyki kameralnej w wykonaniu artystów z Austrii.

lipiec – W ramach współpracy z bibliotekami zagranicznymi w Opolu gościła delegacja bibliotekarzy z Białegostoku.

19 października – W salach Muzeum Śląska Opolskiego otwarto wystawę pt. „Dzieje Polski w starych księgach zapisane”, której organizatorem był Oddział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych.

październik – Na zaproszenie WBP w Opolu przebywała delegacja bibliotekarzy z Bańskiej Bystrzycy.

Biblioteka została wpisana na listę placówek, których zbiory tworzą narodowy zasób biblioteczny.

Na zamówienie bibliotek samorządowych Biblioteka zorganizowała spotkania autorskie m.in. z: Joanną Kulmową, Andrzejem Sapkowskim i Krzysztofem Petkiem.

2 0 0 1

20 marca – W ramach Światowego Dnia Poezji Dział Instrukcyjno-Methodyczny zorganizował „Biesiadę Poetów”, w której uczestniczyli twórcy z województwa opolskiego.

29 marca – Referat „Komputeryzacja procesów bibliotecznych w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu” na seminarium międzynarodowym w Państwowej Bibliotece Naukowej w Bańskiej Bystrzycy wygłosiła Anna Sliwińska.

24 – 26 kwietnia – Odbyły się II Dni Kultury Austriackiej w Opolu. Współorganizatorami, obok Biblioteki, byli: Konsulat Generalny Republiki Austrii w Krakowie, Filharmonia Opolska, Teatr im. J.Kochanowskiego, Uniwersytet Opolski, klasztor o.o. franciszkanów. W programie Dni zaprezentowano wystawę grafiki, koncerty - fortepianowy i organowy, spektakl teatralny oraz wykład dr. Ernsta P. Brezovszky'ego. Odbył się także finał IV Konkursu „Austria – kraj i mieszkańcy”.

Wykaz wykorzystanej literatury

1. Cedrych Franciszek: Trzydzieści lat działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E.Smołki w Opolu. Pomag. Sobie w Pr. 1981 nr 1/2 s. 3-11
2. Działalność Bibliotek Publicznych w Województwie Opolskim. Opole: Woj.Bibl.Publ. 1973-
3. Knapik Janina: Organizacja i pierwsze prace Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu. Pomag. Sobie w Pr. 1961 nr 3 s. 3-4
4. Kościów Janina: Biblioteki Publiczne Województwa Opolskiego w latach 1945-1984. Kronika ważniejszych wydarzeń. Pomag. Sobie w Pr. 1984 nr 1 s. 51-69
5. Lisińska-Tokarska Anna: Biblioteki publiczne województwa opolskiego w latach 1945-1974. Kronika ważniejszych wydarzeń. Pomag. Sobie w Pr. 1975 nr 2 s. 75-84
6. Mordyńska Róża: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu. (Kronika ważniejszych wydarzeń). Pomag. Sobie w Pr. 1981 nr 1/2 s. 47-56
7. Pomagamy Sobie w Pracy. Kwartalnik instrukcyjno-metodyczny. Opole. Woj.Bibl.Publ. 1957-
8. Przewodnik po bibliotekach Opola. Red. Bogusław Zurawski. Opole: Prezydium Miejskiej Rady Narodowej. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich 1969, 88 s.
9. Wawrzyniak Czesław: Publiczne biblioteki powszechne na Śląsku Opolskim 1945-1965. Wrocław-Warszawa: Państw. Wydaw.Nauk. 1974, 256 s.

Tadeusz Chrobak

Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

**Wystąpienie Tadeusza Chrobaka,
dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu
w trakcie uroczystości jubileuszowych
(fragmenty)**

Większości z nas, działalność instytucji kultury kojarzy się z konkretnym produktem jaki one oferują. Nie zastanawiamy się, że za efektem finalnym jakim jest koncert, przedstawienie teatralne, wystawa, w końcu zgromadzenie setek tysięcy książek na kilometrach pólek, kryje się praca wielu, najczęściej anonimowych ludzi.

Biblioteki należą do instytucji szczególnych, niezwykłych... Niektórzy nazywają je „skarbnicami wiedzy”, a inni mówią nawet o „świątyniach wiedzy”. To do tych świątyń przychodzą tysiące czytelników poszukując „czegoś dla ducha”.

Pracując w takim szczególnym miejscu jakim jest biblioteka chcemy jak najlepiej służyć naszym użytkownikom. Pragnelibyśmy także satysfakcji nie tylko moralnej, ale tej bardziej wymiernej, finansowej. Słusznie o zawodzie bibliotekarza mówi się, że jest to praca nie tyle popłatna ile poczytna. Chcielibyśmy nie tylko więcej do własnej kieszeni, ale naszym marzeniem jest posiadać odpowiednie pieniądze na zakup zbiorów, komputeryzację, niezbędne remonty... Ale nie narzekajmy!

Po 50. latach funkcjonowania mamy bibliotekę prężną dobrze zaopatrzoną, szybko dostosowującą się do nowych realiów. Pracowali w niej i pracują nietuzinkowi ludzie, specjaliści, znawcy książek i czytelnictwa. Dobrze jesteśmy postrzegani przez mieszkańców Opola i województwa. Czego zatem chcieć więcej?

Nie zawsze jesteśmy zgodni co do sensu organizowania uroczystości jubileuszowych, a przecież każdy jubileusz uprzytomnia nam to co najważniejsze, pozwala spojrzeć wstecz, aby dokonać bilansu minionych lat, jednocząc wokół wspólnej sprawy, inspiruje do nowatorskich działań.

Jeżeli w moim wystąpieniu pominię osoby, fakty, zdarzenia to gorąco proszę o wybaczenie...

50 lat to jednak kawał czasu.

Emanuel Smółka, bytomianin, patron naszej Biblioteki w swoim mieszkaniu wypożyczał książki „gospodarcze, historyczne, naukowe, ludowe, teologiczne i świeckie, fachowe i zabawne, polityczne i niepolityczne” ... stworzył bibliotekę powszechnie dostępną, publiczną! Taką właśnie od samego początku jest WBP w Opolu.

Początki Biblioteki były bardzo trudne, bo i czasy łatwe nie były.

W latach 1945-49 w zasadzie zakończona została budowa sieci bibliotek gminnych, miejskich i powiatowych. Powstawały one dzięki decyzjom centralnym. Po wojnie kraj był nie tylko biedny i zniszczony, ale również wielu naszych rodaków nie potrafiło czytać. Istniał jednak prawdziwy, niekwestionowany głód książki.

W roku 1950 na terenie nowo utworzonego województwa działało 13 bibliotek powiatowych, 27 miejskich i 135 gminnych. Nie było jednak biblioteki wojewódzkiej, która działalność tych bibliotek mogłaby koordynować, ukierunkować. W tymże roku rozpoczęły się prace organizacyjne nad utworzeniem WBP, które podjęła Jadwiga Sieprawska, kierowniczka Referatu Bibliotek i Czytelnictwa w Wydziale Kultury i Sztuki PWRN w Opolu. Pierwszym pracownikiem etatowym została Aniela Kośna, zaangażowana do tej pracy 1 grudnia 1950 r.

Systematyczną działalność WBP rozpoczęła 1 września 1951 r. po wcześniejszej rejestracji 24 lipca 1951 r., co zapisane zostało w aktach WRN. Pierwszym dyrektorem został Stefan Partyka, a funkcję wicedyrektora powierzono Halinie Gąszczyńskiej (zmarłej w wieku 98 lat, w kwietniu br.). W skład pierwszej obsady Biblioteki wchodziły Aniela Kośna i Janina Knapik.

Pierwszą naradę z kierownikami bibliotek powiatowych przeprowadzono 16 grudnia 1951 r., dała ona początek przyszłym seminariom wojewódzkim, które przez WBP są organizowane do dzisiaj.

U zarania swej działalności Biblioteka dysponowała księgozbiorem liczącym zaledwie 1600 woluminów. Zbiory te jednak szybko się rozrastają i już trzy lata później jest ich ponad 10 000 wol.

W 1953 r. dyrektorem mianowano Jadwigę Sieprawską, która pełniła tę funkcję do 1958 r. W tym roku na stanowisku zastąpił ją Roman Sękowski (pełnił funkcję dyrektora do 1977 r.).

W 1953 r. ważnym wydarzeniem było również przeniesienie Biblioteki do odrestaurowanego budynku przy ul. Piastowskiej 18, w którym mieści się do chwili obecnej (dzisiaj Biblioteka wzbogaciła się o dwa sąsiadujące budynki).

Wzrasta nie tylko liczba zbiorów, zatrudnionych w Bibliotece osób, poszerzają się też jej funkcje – w 1954 r. przy czytelnicy zorganizowano ośrodek informacyjny.

W tych pionierskich czasach przełomem dla WBP było połączenie jej z Miejską Biblioteką Publiczną w Opolu, które przeprowadzono w maju 1955 r.

Połączenia dokonano w celu rozszerzenia pracy Działu Instrukcyjno-Metodycznego, uniknięcia dublowania działalności informacyjno-bibliograficznej, a przez scalenie zbiorów, czytelnicy zyskali większe możliwości wyboru książek.

Na tym zakończył się w zasadzie etap prac organizacyjnych. Zmieniono nazwę biblioteki na Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną. Liczyła ona oprócz centrali 9 filii i 23 punkty biblioteczne, dysponując ponad 150 tysięcznym księgozbiorem. Księgozbiór ten rozrastał się z roku na rok i w chwili powrotu do czasu sprzed maja 1955 r., czyli wydzielenia z WBP na powrót Biblioteki Miejskiej, co nastąpiło w 1992 r., liczył prawie 600 000 wol.

Po połączeniu, działalność WiMBP staje się bardziej widoczna, być może również dlatego, że czasy stają się mniej mroczne. W 1956 r. zorganizowano pierwsze zloty czytelnicze. Rozpoczęto wydawanie regionalnego poradnika instrukcyjno-metodycznego „Pomagamy sobie w pracy”, który to periodyk ukazuje się do dziś. Co prawda niektórzy złośliwcy mówią, że nosi on tytuł „Przeszkadzamy sobie w pracy”, ale faktem jest, że najczęściej jest to jedyne i niezastąpione źródło dotyczące działalności i historii bibliotek na Opolszczyźnie,

Coraz większych rozmiarów nabiera działalność ponadlokalna. Organizowane są liczne konkursy czytelnicze, wystawy, spotkania autorskie, wymiany doświadczeń z bibliotekarzami z innych województw.

WiMBP pomaga w organizacji bibliotek w województwie, przeprowadza seminaria, konferencje, narady. Biblioteka posiada już ugruntowaną pozycję, wzrasta liczba czytelników i zbiorów. Zakończeniem pierwszego dziesięciolecia działalności Biblioteki stało się utworzenie w 1960 r. Działu Informacyjno-Bibliograficznego oraz nadanie Bibliotece rok później imienia Emanuela Smolki.

Lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte można nazwać epoką dyrektora Romana Sękowskiego. WiMBP wówczas okrzykiem. Jak w każdym przedsiębiorstwie powstają nowe komórki, zmieniają się pracownicy.

W początkowej fazie działalności WiMBP miała za zadanie organizację bibliotek terenowych i nadzór nad ich działalnością. W latach sześćdziesiątych zakres zadań znacznie się poszerzył. Biblioteka – jako placówka kulturalna, oświatowa i wychowawcza stawiała sobie za cel rozwijanie zainteresowań czytelniczych, pogłębianie wiedzy ogólnej i zawodowej, pomoc studiującym itp.

Do ważniejszych wydarzeń w tym okresie należy zaliczyć uruchomienie Biblioteki Dziecięcej w nowym lokalu przy ul. Armii Czerwonej (obecnie pl. Kopernika) i przeniesienie z Ratusza Wypożyczalni Centralnej, otwarcie wypożyczalni płyt, utworzenie w 1968 r. Oddziału Zbiorów Naukowych, a w 1969 – Działu Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych. W 1965 r. Biblioteka przejęła zabytkowy obiekt w Rogowie Opolskim, który dzięki dotacjom państwa zaczęła odbudowywać i rekonstruować. Znalazły tam miejsce najcenniejsze jej zbiory.

Lata sześćdziesiąte charakteryzują się rozwojem działalności kulturalnej i oświatowej oraz wzmocnionym szkoleniem bibliotekarzy i szefów bibliotek. W tym okresie zainicjowano szereg spotkań autorskich pod nazwą „Nieprzetarte szlaki”. Akcja trwała kilkanaście lat, w jej ramach zorganizowano ponad 2000 spotkań z pisarzami, którzy docierali nawet do najmniejszych miejscowości województwa. Z czytelnikami spotkali się m.in. Hanna Ożogowska, Ludwik Jerzy Kern, Julian Strykowski, Julian Przybos.

W tym czasie WiMBP ogłosiła szereg konkursów czytelniczych i literackich oraz rozpoczęła działalność wydawniczą, publikując pierwszy poradnik bibliograficzny, katalog zbiorów śląskich oraz wydając serię exlibrisów Biblioteki, projektowanych przez opolskich artystów.

W latach sześćdziesiątych ugruntowana została pozycja biblioteki jako instytucji wojewódzkiej, pełniącej rozległe funkcje ponadlokalne. Biblioteka zakotwiczyła się w regionie, stając się ważnym elementem jego krajobrazu kulturalnego.

Najprężniej rozwijała się WBP w latach siedemdziesiątych. W tym czasie następuje poprawa bazy lokalowej, rozwija się sieć miejska, a WBP poprzez swoje rozliczne działania jest coraz mocniej obecna w działalności bibliotek gminnych, miejskich i powiatowych.

Jednocześnie wiele prac, m.in. gromadzenie i opracowanie zbiorów dla bibliotek w województwie i sieci miejskiej WiMBP zostaje scentralizowanych.

W latach siedemdziesiątych uruchomiono kolejnych siedem filii bibliotecznych w tym trzy filie szpitalne, a Wypożyczalnię Centralną przeniesiono na ul. Kośnego, gdzie działa do chwili obecnej.

W 1974 r. utworzono Dział Konserwacji Zbiorów i Małej Poligrafii. Uruchomiono także Oddział Muzyczny i Zbiorów Audiowizualnych. Rok później powstał Oddział Kontroli i Selekcji Zbiorów, który działał do 1979 r. W 1979 r. utworzono Samodzielny Oddział Bibliografii Regionalnej.

Lata siedemdziesiąte przyniosły ze sobą również rozliczne zmiany personalne. W 1976 r. wicedyrektorem ds. merytorycznych została Stanisława Giećewicz, rok później na dyrektora WBP powołano Władysława Wąsiała, a stanowisko zastępcy objął dotychczasowy naczelny, Roman Sękowski.

Trzecie dziesięciolecie działalności Biblioteki to okres rozpoczęcia, trwającej do dziś współpracy z bibliotekami w Poczdamie, Bańskiej Bystrzycy i Karwinie. To również czas organizacji licznych seminariów wojewódzkich, międzywojewódzkich i ogólnopolskich, konkursów czytelniczych i literackich, wystaw. Z czytelnikami w województwie spotkali się m.in. Julian Kawalec, Monika Warneńska, Barbara Wachowicz, Wiesław Myśliwski.

W połowie lat siedemdziesiątych nastąpiła zmiana struktury Działu Instrukcyjno-Metodycznego. Powstały cztery Terenowe Zespoły Instruktorów oraz przejęto część zbiorów po byłej Powiatowej Bibliotece Publicznej w Opolu. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna zmienia nazwę na Wojewódzka Biblioteka Publiczna.

Od 1978 r. wprowadzono (po wcześniejszych próbach) centralny zakup i opracowanie zbiorów dla wszystkich bibliotek w województwie. Zakup ten prowadzono do 1980 r., kiedy to utrzymano go dla 34 gminnych bibliotek publicznych i sieci własnej. Z czasem przestano również kupować książki i dla tych bibliotek.

Zawirowania polityczne lat osiemdziesiątych, wywierają przemożny wpływ na funkcjonowanie Biblioteki.

Sieć miejska uległa zmniejszeniu i restrukturyzacji. Zamknięto cztery filie miejskie, ale równocześnie rozpoczęła działalność kolejna filia szpitalna. WBP otrzymała kolejne pomieszczenia przy ul. Piastowskiej 19. W 1984 r. wznowia działalność Filia nr 4, którą usytuowano przy pl. H. Sawickiej (obecnie J. Piłsudskiego). W tym okresie nastąpiły również zmiany kadrowe. W 1984 stanowisko dyrektora naczelnego obejmuje Tadeusz Chrobak, kierujący biblioteką do chwili obecnej. W 1989 r. na emeryturę przechodzi Stanisława Giecewicz-Pilarska, a od 1990 r. na stanowisko wicedyrektora powołany zostaje ponownie Roman Sękowski (od roku 1983 kierownik Działu Zbiorów Specjalnych).

W trudnych latach osiemdziesiątych WBP w Opolu była inicjatorem i organizatorem szeregu działań. Wiele z nich miało nie tylko zasięg wojewódzki, ale również ogólnokrajowy. Seminaria i konferencje organizowane w tym czasie podejmują m.in. tematykę usprawnienia metod pracy bibliotecznej przez wykorzystanie środków technicznych, działalności instrukcyjno-metodycznej WBP, jak i organizowania warsztatów informacyjnych w bibliotekach miejskich i gminnych. W czwartym dziesięcioleciu istnienia WBP kontynuowana jest działalność wydawnicza. Opublikowano m.in. pierwsze roczniki Bibliografii Województwa Opolskiego. WBP jest również organizatorem licznych wystaw, konkursów i spotkań autorskich.

Przełomem dla działalności WBP były zmiany jakie przyniosły lata po 1989 r. Biblioteka uległa podziałowi. 1 stycznia 1992 r. rozpoczyna ponownie

działalność Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu, której przekazane zostają wszystkie filie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. W nowej strukturze Biblioteki Wojewódzkiej pozostają działy: Instrukcyjno-Metodyczny, Informacyjno-Bibliograficzny, Gromadzenia, Opracowania Zbiorów i Katalogów, Udostępniania; Czytelnia Główna, Wypożyczalnia Zbiorów Naukowych, Oddział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych wraz z zamkiem w Rogowie Opolskim, oddziały: Muzyczny i Zbiorów Obcojęzycznych, działy: Organizacyjno-Administracyjny oraz Finansowo Księgowy. W wyniku tych zmian Biblioteka na koniec 1992 r. zatrudniała 85 osób (63 pracowników przeszło do pracy w MBP w Opolu).

Zostają zlikwidowane zespoły instruktorów w Brzegu, Nysie, Kędzierzynie-Koźlu i Opolu. Odtąd działalność instrukcyjno-metodyczna prowadzona jest bezpośrednio z Opolu.

Zniesienie cenzury, demokratyzacja życia, decentralizacja, otwarcie Polski na Europę i świat, zmiany gospodarcze i polityczne, uruchomienie nowych uczelni, uznanie mniejszości narodowych itp. – powodują, że WBP oprócz sprawdzonych form działalności, wprowadza nowe, dostosowane do współczesnych wymogów i oczekiwań. Należy do nich m.in. gromadzenie nowych rodzajów zbiorów, np. wideokaset i płyt kompaktowych, uruchomienie w 1990 r. Oddziału Zbiorów Obcojęzycznych, a w 1993 r. Biblioteki Austriackiej. Jednocześnie bibliotekom samorządowym udzielana jest pomoc w zakresie organizacji księgozbiorów obcojęzycznych, głównie niemieckich gromadzonych dla mniejszości narodowej.

Niemal wszystkie procesy biblioteczne zostają zautomatyzowane. Biblioteka posiada system informatyczny SOWA.

W latach dziewięćdziesiątych system zarządzania został zdecentralizowany. Biblioteki publiczne usamodzielniały się. Relacje biblioteka wojewódzka – samorządowe biblioteki publiczne nabrały charakteru partnerskiego. WBP z nadzorca stała się doradcą merytorycznym, instytucją wspomagającą, często jedyną, która staje w obronie bibliotek w obliczu różnych zagrożeń, w tym likwidacji.

Coraz większą uwagę przywiązuje się do spraw regionu i kontaktów międzynarodowych. Organizowane są poświęcone tej tematyce sesje popularnonaukowe, wydawane są publikacje. Biblioteka w radiu „Opole” prowadzi własne audycje pt. „O książkach i bibliotekach”.

WBP promuje twórczość pisarzy z Opolszczyzny. Tradycją stały się „Urbanowe spotkania” organizowane w różnych miejscowościach województwa, którym patronuje Rafał Urban z Głogówka. Byliśmy także organizatorami jubileuszy pisarzy naszego regionu – Zbyszko Bednorza, Kazimierza Kowal-

skiego, Zbigniewa Zielenki. Kilkudziesięciu pisarzy Opolszczyzny wzięło udział w zorganizowanej w marcu br. z okazji Światowego Dnia Poezji „Biesiadzie poetów”. Sylwetki twórców stały się też tematem wielu naszych wydawnictw. Wydaliśmy informator „Środowisko literackie Opolszczyzny”, zainicjowaliśmy serię „Portrety Pisarzy Opolskich”.

Tematyka śląska obok promocji własnych zbiorów pojawia się również w organizowanych w ostatnim dziesięcioleciu wystawach.

Bibliotekę odwiedzają takie osobowości jak ks. Józef Tischner, Andrzej Szczypiorski, Jerzy Turowicz, Leszek Mazan. Spotkania z nimi cieszą się wielkim zainteresowaniem mieszkańców Opola.

Ewenementem na skalę krajową jest prowadzenie wspólnie z konsulem Generalnym Austrii, Biblioteki Austriackiej. Powoli tradycja stają się „Dni Kultury Austriackiej”. Dzięki tej współpracy mieszkańcy Opola mają okazję nie tylko pożyczać książki, mogą również poznać kraj i kulturę Austrii, uczestniczyć w spotkaniach autorskich, koncertach, spektaklach teatralnych, oglądać twórczość artystów austriackich.

Ta różnorodna działalność prowadzona była w dość skomplikowanych warunkach, zmieniała się struktura WBP, dokonywane były zmiany w organizacji wewnętrznej Biblioteki oraz zmiany lokalowe.

W 1998 r. WBP przestaje być państwową instytucją kultury i przechodzi na „garnuszek samorządowy”. Od 2000 r. zmieniają się także zasady finansowania Biblioteki.

Największym wydarzeniem, nie tylko minionej dekady była tragiczna powódź w 1997 r. Wszyscy pamiętamy dobrze ten upalny lipiec, a dramat tamtych dni do dziś mamy przed oczyma. W Bibliotece zalanych zostało 45 pomieszczeń o łącznej powierzchni 2000 m² (bez piwnic). Zatopionych zostało blisko 100 000 jednostek zbiorów. Pracownicy z dużym poświęceniem ratowali dobytek i zbiory WBP.

Dzięki pomocy wielu ludzi i instytucji odratowane zbiory zostały poddane osuszeniu i konserwacji. Bardzo duży był odzew bibliotek, wydawnictw i fundacji na apel o dary książkowe i pieniądze.

Przez cały 1998 r. trwały wzmoczone prace przy usuwaniu skutków powodzi i remont Biblioteki.

Po półtorarocznej przerwie spowodowanej powodzią, 29 stycznia 1999 r. odbyło się uroczyste otwarcie Biblioteki. W otwarciu uczestniczyli przedstawiciele władz państwowych i wojewódzkich. Paradoksalnie „dzięki powodzi”, agendy udostępniania, działające przy ul. Piastowskiej 18, poddane generalnej przebudowie, rozpoczęły pracę w odmienionych, dzięki nowoczesnemu wyposażeniu, warunkach. Dostęp do informacji o zbiorach i system obsługi użyt-

kowników zostały zautomatyzowane. Czytelnicy otrzymali placówkę spełniającą wszystkie wymogi nowoczesnej biblioteki.

I tak doszliśmy do roku 2001. Mija 50. lat, stajemy przed pytaniem co dalej?

Przed nami ciągle nowe wyzwania, ale i jeszcze dotychczasowe nie wszystkie rozwiązano. Marzenie – to zakończyć ciągle jeszcze trwający remont, to odpowiednio do potrzeb środki na zakup zbiorów i wiele, wiele innych, które w myśl maksymy „nie ma rzeczy niemożliwych do zrealizowania” przestaną być tylko marzeniami przy zyczliwym wsparciu naszych władz, którym za wszystkie dotychczasowe starania pragnę podziękować.

Optymizm mój podyktowany jest również tym, że wszystkie przedsięwzięcia, plany, marzenia realizują ludzie, którzy wiedzą czego chcą, a swoje zaangażowanie, wiedzę, mądrość ukazali w trudnych, ciężkich chwilach, jakich biblioteka doświadczyła w czasie powodzi i potem, kiedy podnosiła się z ran.

Dzisiejszy dzień jest okazją, abym wszystkim moim współpracownikom podziękował i wyraził nadzieję, że wspólnie tak jak dotychczas pokonamy wszystkie problemy i trudności. Dla nas, na dzisiaj niech pozostanie satysfakcja dobrze spełnionego obowiązku odpowiadania na potrzeby naszych 11.500 użytkowników, odpowiadania na potrzeby bibliotek i bibliotekarzy województwa. Mam nadzieję, że jesteśmy nie tylko biblioteką wojewódzka, ale Biblioteką Śląska Opolskiego.

Jest to nie tylko nasza zasługa, ale wszystkich, którzy pracowali na jej imię w ciągu 50 lat. Za to wszystkim mogę rzec – serdeczne dzięki, a szczególnie dziękuję jednemu z moich poprzedników Panu Romanowi Sękowskiemu.

Panie i Panowie

Biblioteka sama bez pomocy, bez wsparcia nie może istnieć. Tego doświadczyliśmy w trudnych chwilach.

Serce ścisnęło, jak wielu zyczliwych ludzi ofiarowało nam pomoc, jak wiele osób jej udzielało. Do dzisiaj tego doświadczamy. Wszystkim naszym przyjaciółom, ludziom zyczliwym pragnę złożyć głęboki ukłon, kierując wyrazy podziękowania i nadzieję na dalsze, razem z nami przebywanie tak w dobrych jak i złych chwilach.

Wszystkim Państwu dziękuję, mówiąc nie do zobaczenia za 50 lat, a jutro, pojutrze i w każdym dniu.

Henryk Hollender

Dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego

**Dwudziesty drugi nadchodzi
Czego będziemy oczekiwali od bibliotek
w bieżącym i następnym stuleciu**

Jako przedstawiciel biblioteki akademickiej, występując tu oto przed pracownikami — w większości — bibliotek publicznych, odczuwam szacunek zmieszany z zazdrością. Chciałbym częściej móc występować, tak jak oni, wobec czytelnika w roli eksperta i mieć nad nim wszystkie wynikające z tego przewagi. Chciałbym znać się na książkach. W rzeczywistości bibliotekarz naukowy widzi książkę rzadko; on ją tylko pospiesznie bada w celu pozyskania danych niezbędnych do stworzenia opisu bibliograficznego, który — nawet jeśli zawiera charakterystykę rzeczową — jest zawsze wielkim uproszczeniem jej treści. Zbadana, książka staje się numerem, niezbędnym do odszukania jej w razie potrzeby, która może nastąpić lub nie.

Jeśli dochodzi do rozmowy o zawartości książki, klient bibliotekarza naukowego jest prawie zawsze od niego mądrzejszy. Poza nielicznymi humanistami, którzy w bibliotekarzach widzą współpracowników, uczeni nie mają głowy, by się z nimi wdawać w jakiś głębszy dyskurs, ani serca, by ich połączyć. Ostatnio mamy wrażenie, że pracownicy nauki widzą w nas przede wszystkim konkurentów do państwowych pieniędzy, a ponieważ większość z nich uważa, że dysponuje dokładnie taką ilością informacji, jaka jest im potrzebna, skłonni są patrzeć z nieufnością na oferowane przez nas usługi. Teraz, kiedy w szkołach wyższych finansowanie działalności poszczególnych jednostek podstawowych, takich jak wydziały i biblioteka główna, odbywa się w wyniku autonomicznych decyzji podejmowanych na szczeblu rektorskim, mamy wrażenie, że o naszych możliwościach działania decydują ludzie nie znający i nie rozumiejący zadań bibliotek. Dawniej urzędnik ministerialny widział niejednokrotnie szerzej niż prorektor czy przewodniczący odpowiedniej komisji senackiej, bo ci ostatni, nie przygotowani do zarządzania czymkolwiek, tkwiąc od początku studiów w intelektualnych i towarzyskich okowach jednego wydziału, o wiele słabiej radzą sobie z ogarnięciem organizacyjnego zróżnicowania uniwersytetu.

Bibliotekarz publiczny, walcząc o swoje z samorządowcem, ma do czynienia z kimś, dla kogo dzielenie środków stało się zawodem. W uczelniach nie widać odpowiednika. Bibliotekom akademickim grozi izolacja, wynikająca z braku mecenasów – i lokalnego i państwowego. Komitet Badań Naukowych będzie finansował poważne przedsięwzięcia informacyjne tylko o ile będą one realizowane przez lub we współpracy z ośrodkami superkomputerowymi. W ten sposób polskie biblioteki akademickie mogą w ciągu pierwszej dekady XXI w. ograniczyć swoją działalność do wypożyczania książek. Będzie to tragiczne zakończenie procesu modernizacji i prób rozwinięcia szerokiego repertuaru usług, podejmowanych na przełomie stuleci.

Czy zdołamy kogokolwiek zainteresować bibliotekami? Obdarzeni oto w Warszawie nowym gmachem Biblioteki Uniwersyteckiej, który spełnia nakreślony przez nas program użytkowy, osiągamy być może intensywność obcowania z czytelnikiem, jaka jest właściwa bibliotekom publicznym. Nie mamy jednak bezpośredniego kontaktu z twórcami. Świat wiedzy musimy ukazywać poprzez system klasyfikacyjny i hasła przedmiotowe. Możemy zachwycić niektórych naszych gości i użytkowników, ale nie jesteśmy w stanie przełamać stereotypowej opinii, że biblioteki są miejscami nudnymi. Nie sprzyja nam kultura zdominowana przez politykę i media. Byłem jedynym bibliotekarzem wypowiadającym się w czasie Forum Kultury, zorganizowanego w Sejmie przez Unię Wolności (21 maja 2001 r.) i miałem wrażenie, że poruszam sprawy egzotyczne; reklama piwa w telewizji była gorętszym tematem niż prenumerata czasopism zagranicznych, a następnego dnia „Gazeta Wyborcza” zamieściła króciutką notatkę o spotkaniu, zatytułowaną „Artyści w Sejmie”, choć jako na niczym nie gram i nie maluję, a mówiłem o czytelnictwie i finansowaniu bibliotek.

Sądzę zatem, że krótkoterminowa prognoza dla Polski nie jest dobra. Obserwujemy niekorzystne tendencje. Następuje anarchizacja mechanizmów redystrybucji dochodu narodowego. Pogłębiają się przepaści ekonomiczne i kulturalne pomiędzy regionami i pomiędzy grupami społecznymi. Nie ma programów, budowanych wokół precyzyjnie nakreślonych priorytetów. Przyjmowane przez instytucje publiczne dokumenty rażą ogólnikowością lub anachronizmem; dla autorów sejmowej uchwały z dnia 14 lipca 2000 r. „W sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce” informacja zaczyna się od Internetu (i pewnie na nim kończy). Wydawane przepisy są nieinspirujące, niekompletne, wadliwie zbudowane lub słabo zrozumiałe; uchwały KBN można cytować jako przykłady redakcyjnego niechlujstwa. Brak instytucji pośredniczących pomiędzy szczeblem rządowym a szczeblem instytucji świadczących usługi bezpośrednim odbiorcom. Zapanowała dziecięca choroba nieinterwencjonizmu państwowego; o sprawach lokalnych możemy rozma-

wiać tylko lokalnie. Konferencja Dyrektorów Bibliotek Szkół Wższych powstała m. in. w celu wyartykułowania problemów nie do rozwiązania w murach pojedynczych uczelni. Ale Konferencja w sensie formalnoprawnym nie istnieje, tak jak nie istnieją tak zwane konsorcja użytkowników czasopism elektronicznych.

Szczegółne obawy wiążą się z oceną stopnia automatyzacji bibliotek. Brak pieniędzy na retrospektywną konwersję oznacza, że proces ten, bez względu na poniesione koszty, postęp techniczny i rozwój oprogramowania, pozostaje niedokończony. Katalogi elektroniczne, które trzeba uzupełniać kartkowymi, to dyskomfort; komputery, których nie wystarcza dla wszystkich zainteresowanych, tak że dla podtrzymania bieżącej obsługi użytkowników trzeba w nieskończoność drukować karty katalogowe — to nieszczęście. Mamy tu niestety do czynienia nie tylko z obiektywnymi trudnościami, ale i z niezdecydowaną postawą bibliotekarzy, dla których komputeryzacja pozostaje odpowiedzią na wyzwanie cywilizacyjne, a nie na konkretną, wymierną potrzebę.

Perspektywa odleglejsza zdaje się jednak nastrojać bardziej optymistycznie. Jeśli bibliotekarstwo polskie zdoła podtrzymać głęboki kontakt ze światowym, to zapewne będzie uczestniczyć w długofalowych procesach, w których miejsce biblioteki wydaje się pewne i trwałe.

Przed wszystkim biblioteka ma wszelkie szanse pozostać jedyną bezpłatną agencją, zajmującą się kulturą. Z tego nikt nie ma ochoty się wycofywać, nawet jeśli biblioteki świadczą szeroki wachlarz usług płatnych i nawet jeśli w niektórych zamożnych krajach nastąpi tendencja do stopniowego ograniczania zasięgu bezpłatnego szkolnictwa. Komercjalizacja bibliotek, które otrzymują rządowe i samorządowe dotacje byłaby postrzegana jako nieuczciwa konkurencja z legalnie działającymi przedsiębiorstwami dochodowymi.

Równocześnie biblioteka pozostaje miejscem wolnym od gry interesów, także politycznych. Nie straciło aktualności neutralne apostołstwo bibliotekarza, jego gorliwość w szerzeniu informacji i wiedzy, przy równoczesnym dystansie wobec ideologii. Bibliotekarz był zawsze i pozostaje partnerem uczonego w bezinteresownym pilnowaniu prawdy. Narzędziem bibliotekarza w tym zbożnym dziele nie jest taka czy inna aksjologia. Bibliotekarz nie zajmuje się przyznawaniem racji, ale utrzymywaniem ładu dyskursu. Nie wydaje się, by ktoś chciał go w tym zastąpić.

I oczywiście pracy na tym polu czeka wiele. Nowe zjawiska w strefie komunikowania mogą szybko doprowadzić ludzkość do chaosu. Następuje zanik dwóch filarów, na których opierał się dotychczasowy ład informacyjny: autorstwa i pojęcia samoistności wydawniczej. Autorzy nie są już tak ważni jak

dawniej, ponieważ w nauce dominują wieloosobowe zespoły badawcze. A także dlatego, że liczba tytułów rośnie, zaś nakłady maleją. Dotyczy to zarówno czasopism, jak i książek — jeśli każdy czyta inną, to utrudnione jest grupowanie się ludzi wokół pewnych tekstów i stojących za nimi idei. Nazwiska i tytuły nie utrwalają się w świadomości. Ukształtowana w epoce druku kultura rozpoznawania autorów, przypisywania im konkretnych dzieł i porównywania wartości zawartych w tych dziełach twierdzeń wydaje się powoli odchodzić do przeszłości.

Samoistność piśmiennicza i wydawnicza nie jest jeszcze zagrożona w beletrystyce, w humanistyce, w literaturze politycznej. Możemy tu wciąż precyzyjnie kojarzyć autora tekstu z jego tytułem, tytuł — z konkretnym (elektronicznym lub drukowanym) obiektem. Natomiast w nauce mamy coraz częściej do czynienia z elektronicznym przekazem tekstu, zidentyfikowanego za pomocą dowolnie wybranych słów (terminów). Jeśli tekst jest w całości zindeksowany, jego kompozycja (struktura) staje się mniej ważna przy lekturze. Nie zwracamy na nią uwagi — docieramy do ustępu, będącego fragmentem tekstu, i patrzymy, czy odpowiada on na nasze zapotrzebowanie informacyjne. Możemy nie dostrzec tytułu utworu ani jego autora; być może w ogóle nie będzie nas interesowało, czy mamy do czynienia z zamkniętą całością, jaką był artykuł w tradycyjnym drukowanym czasopiśmie. Możemy też zlekceważyć tytuł czasopisma — nie rzuca się on w oczy, nie jest potrzebny; wszak nie oddawaliśmy się tradycyjnej procedurze kartkowania zeszytu, ale szukaliśmy konkretnego terminu.

W czasopismach elektronicznych samoistny piśmienniczo utwór, jakim jest tekst artykułu, bywa coraz częściej uzupełniany o inne znaczące elementy — zwłaszcza abstrakt i dodatek ilustracyjny. Wszystko wskazuje na to, że dla wygody przyszłego użytkownika literatury naukowej abstrakt pojawi się w dwóch wersjach, skróconej i pełnej, a wszelkiego rodzaju suplementy, zawierające nieosiągalny w publikacji drukowanej materiał trójwymiarowy, nabiorą nowego znaczenia. Właściwy tekst artykułu nie będzie stanowił elementu dominującego i będzie coraz rzadziej czytany, gdyż wielu użytkowników zadowoli się którąś z wersji streszczenia, innym zaś będzie bardziej zależeć na danych zawartych w suplementach. Być może w przyszłości artykuły naukowe w ogóle nie będą publikowane — ani na papierze, ani w sieci. Wystarczy publikować dokładne omówienia artykułów gotowych do publikacji i przysyłać je tym, którzy nabrali przekonania, że warto zapoznać się z pełniejszą wersją. Upadek czasopisma naukowego wydaje się zatem tyleż nieuchronny, co stosunkowo mało znaczący dla zasadniczych procesów komunikacyjnych w nauce.

W tej sytuacji zadanie bibliotekarza będzie polegało przede wszystkim na dostarczeniu narzędzi, za pomocą których użytkownik będzie mógł sobie wyrobić opinię, czy warto czytać dany tekst. Może to być zakomunikowanie, jak dany tekst oceniają specjaliści, albo jak dany tekst oceniają średnio wszyscy jego czytelnicy, albo z jakich innych tekstów korzystali ci, którzy czytali również ten. Takie porównania będą odpowiednikiem recenzji, zamawianych dziś przez redakcje dobrych czasopism naukowych dla podjęcia decyzji, czy dany tekst w ogóle warto publikować. Z tym, że nikt już nie będzie przyporządkował danego tekstu konkretnemu czasopismu, lecz raczej — nici dyskursu, zainicjowanego przez jedną wypowiedź i biegnącą poprzez następne. W chaotycznej skarbnicy „luźnych” tekstów bibliotekarz będzie środkami informatycznymi utrzymywał porządek, polegający na równoległym prowadzeniu i wiązaniu różnych wątków dyskursu. Silne maszyny pozostające do jego dyspozycji będą umożliwiały wyszukiwanie według dowolnych terminów i łańcuchów terminów zawartych w tekście, co osłabi znaczenie tradycyjnych języków informacyjno-wyszukiwawczych — hasel przedmiotowych i klasyfikacji.

Cała ta robota, jako elektroniczna, będzie wymagała niewiele miejsca. Nie pozostanie to bez wpływu na bibliotekę jako instytucję. Poszczególne książki w świecie elektronicznym utracą odrębność, gdyż oderwą się od swoich ogromnych papierowych zasobów. Tym samym oderwą się też w dużym stopniu od swoich budynków. Informacji dostarczać będą holdingi o skomplikowanej strukturze i zasięgu działalności. Zasadne tu byłoby porównanie z sieciami telekomunikacyjnymi, tak znaczącymi dla użytkownika, a przecież nie istniejącymi dlań fizycznie w taki sposób, jak istnieją autostrady czy tory kolejowe. Nic nie stanie jednak na przeszkodzie, by utrzymać prawną i kulturową odrębność bibliotek jako instytucji porządkowania i transmisji wiedzy, świadczących swoje usługi dla dobra ogólnego.

W naszym kręgu cywilizacyjnym w ciągu stu lat utrzyma się na pewno jeszcze hybrydowy, papierowo-elektroniczny charakter bibliotek. Już teraz jednak widać, że nowe środki łączności ułatwiają współpracę bibliotek, ich łączenie i ogarnianie ich usługami coraz rozleglejszych obszarów. Pozostając instytucjami bezpłatnymi, mogą one nabrać elastyczności i ruchliwości, właściwych instytucjom dochodowym. Obserwujemy to w tych krajach, w których w związku z dużymi możliwościami finansowania zmian organizacyjnych, jak USA, albo w wyniku odnowy instytucji publicznych, jak Republika Południowej Afryki, obsługę użytkowników powierza się faktycznie nie pojedynczym bibliotekom, ale sieciom czy konsorcjom bibliotek, scalającym wirtualnie swoje zasoby elektroniczne i łączącym wydajnym systemem udostępnień międzybibliotecznych swoje zasoby materiałów drukowanych.

Na tym tle archaizmem staje się utrzymywanie przez biblioteki struktury identycznej ze strukturami administracyjnymi. Czy musimy mieć takie rodzaje bibliotek, jakie mamy szczeble samorządu lokalnego? Co za znaczenie ma źródło finansowania, jeśli przepływ finansów, jak i przepływ informacji można szczegółowo mierzyć i monitorować? Jeśli w Danii biblioteka powiatowa jest beneficjentem państwowej dotacji, to czy „szczeble” bibliotek nie powinny w ogóle stać się umowne? Użytkownika interesuje punkt dystrybucji, z którego sam korzysta: lokalizacja, wartość zasobów, wydajność i kultura obsługi, urok i dogodność wewnątrz. Nie dba o strukturę, jaka za tym stoi. Ważna jest jakość portalu biblioteki w jego własnym komputerze oraz miejsce, do którego trzeba się fizycznie udać, by odebrać materiały niedostępne elektronicznie lub by oddać się pracy zespołowej.

Wydaje się zatem, że biblioteki mogą zmienić się znacznie, nie wyzbywając się swojego ducha. Wydaje się także, że pomimo wszystkich przeszkód gospodarczych i politycznych oraz kroków w tył, jakie ciągle zdarza nam się w Polsce robić, mamy szansę na znaczący postęp, ten bowiem zależy w większym stopniu od elastyczności myślenia niż od zamożności. Przez ostatnie kilkanaście lat mówiliśmy chętnie o nadchodzącym wieku dwudziestym pierwszym, trochę się ekscytując, a trochę strasząc tą cyfrą. Cyfra jednak stała się aktualna, i nie wydarzyło się nic specjalnego. Prawdziwe przemiany nie odbywają się w rytm kalendarza. Ale czas płynie nieubłaganie i w końcu nagle przestajemy rozpoznawać przeszłość jako swoją. Zaczniemy zatem już w tej chwili ulegać podnieceniu na dźwięk słowa „dwudziesty drugi”. To stulecie także nadejdzie, i na pewno w jego początkach znajdą się ludzie wnikliwi, którzy patrząc wstecz dostrzegą, że już sto lat wcześniej zaczęto budować rzeczywistość, której oni nadają kształt dojrzały.

Na długa pamięć
o wkładzie w dzieło
polskiego bibliotekarstwa
MEDAL
BIBLIOTHECA MAGNA
przyznano:

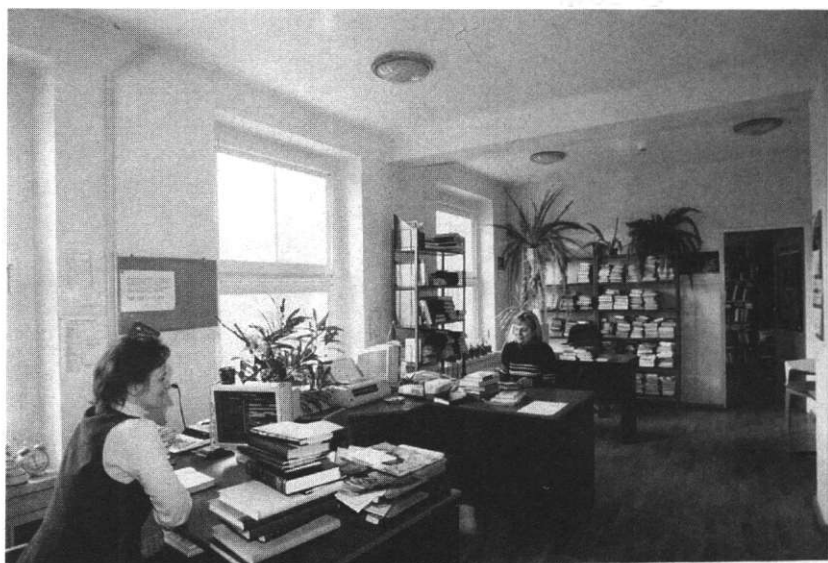
WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTECZE PUBLICZNEJ
w E. SŁOŃKI w OPOLU

Przewodniczący
Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

Warszawa, dnia 9 maja 2007

Dyplom przyznania medalu Bibliotheca Magna

Dział Gromadzenia, Opracowania Zbiorów i Katalogów

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

„W Opolu wystąpiono z pomysłem mającym za cel chronienie od zapomnienia wielu ciekawych i unikalnych książek wydawanych na Śląsku. Jest to zainicjowana przed dwoma laty przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną bibliofilska seria wydawnicza zrealizowana w oparciu o tzw. małą poligrafię. Do tej pory ukazało się sześć reprintów w ilości stu egzemplarzy każdy. Są to: „Z nad brzegów Odry” - zbiór wierszy J.K. Maćkowskiego, wydany w Raciborzu na początku naszego stulecia i „Wyznania narodowe Śląska” - wydane w Opolu w roku 1919... „Trzy obrazki z życia wiejskiego” - wydane w Namysłowie w r. 1853; „Poeci Górnego Śląska” z przedmową Jana Kasprowicza (1920 r.) (...).”

Kronika literacka i wydawnicza. Nowe Książki
1978 nr 18 s. 94

„Wicekanclerz Republiki Austrii, Erhard Busek wraz z wojewodą opolskim Ryszardem Zembaczyńskim otworzył w sobotę [29 maja] Bibliotekę Austriacką w Opolu (...).

W uroczystości wzięli udział ambasador Austrii w Polsce Gerhard Wagner oraz austriacki konsul generalny z Krakowa Emil Brix, „z którego inicjatywy przy współudziale Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu powstała Biblioteka Austriacka (...). Około 4,5 tysiąca książek ofiarował nowo powstałej bibliotece rząd Austrii. (...).

W przyszłości Biblioteka Austriacka ma się stać centrum upowszechniania kultury i historii w naszym województwie.”

Kłopocka Iwona: Biblioteka made in Austria Nowa
Trybuna Opolska 1993 nr 48 s. 1, 15

„Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu wpisana została na listę placówek, które tworzą w kraju Narodowy Zespół Biblioteczny. Jest to ukłon ze strony Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w uznaniu jej zasług nie tylko dla rozwoju czytelnictwa.

WBP w Opolu sprawuje bowiem również funkcję opiekuńczą w stosunku do bibliotek publicznych w terenie, dokumentuje i gromadzi dorobek nauki, kultury i gospodarki regionu, a przede wszystkim posiada wiele zbiorów, których znaczna część posiada wartość zabytkową.”

Gryczmańska Hanna: W narodowej sieci. Gazeta
Opolska. Dzień na Opolszczyźnie 2000 nr 203 s. 6

Wystawa ilustrująca historię Biblioteki

Organem uprawnionym do nadawania medalu jest prezydium ZG SBP tworzące Kapitułę Medalu. Organami uprawnionymi do zgłaszania wniosków o przyznanie medalu są: ZG SBP, zarząd okręgów SBP oraz prezydium komisji i sekcji działających przy ZG SBP.

(Biuletyn Informacyjny ZG SBP. - 1995, nr 1, s. 48)

Odznaczeni Medalem zostali m.in.:

- 1995 – Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy, Książnica Pomorska im. S. Staszica w Szczecinie
- 1996 – Biblioteka Gdańska PAN, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Poznaniu
- 1997 – Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Wojewódzka i Miejska Biblioteka im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi
- 1998 – Biblioteka Narodowa
- 1999 – Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu, Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Książnica Miejska im. M. Kopernika w Toruniu

Tekst zaczerpnięty ze strony internetowej
<http://ebib.oss.wroc.pl/sbp/medal.htm>

50 lat Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

(tekst wygłoszony w czasie otwarcia wystawy prezentującej historię WBP)

50 lat Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. 50 lat rozwoju instytucji, setki osób związanych zawodowo z Biblioteką, dziesiątki różnorodnych działań podejmowanych na rzecz mieszkańców Opola i Opolszczyzny, setki organizowanych spotkań autorskich, dziesiątki wystaw, wiele sesji i konferencji omawiających sprawy bibliotekarstwa, jak i popularyzujących zagadnienia życia kulturalnego, wreszcie działalność wydawnicza. To składa się na obraz naszej instytucji.

Bardzo szybko zaakceptowaliśmy dzisiejszy wygląd „biblioteki z komputerami” jak często słyszymy z ust czytelników, może więc warto przywołać fakty sprzed pięćdziesięciu lat, przedstawić drogę rozwoju jaką przeszła nasza instytucja, rozpoczynając działalność w 1951 r. z księgozbiorem liczącym wówczas 1600 tomów, do dziś kiedy księgozbiór liczy już tomów kilkaset tysięcy. Chcemy przypomnieć osoby tworzące Bibliotekę w pierwszych dniach, jak i budujące jej wizerunek obecnie.

Na przestrzeni pięćdziesięciu lat przewartościowaniu ulegały kryteria ważności działań. Entuzjazm dni pierwszych „*kiedy pracy było dużo, ale atmosfera i samopoczucie wspaniałe*” jak we wspomnieniach pisze Janina Knapik, radość z otrzymania każdej nowej książki, nowego mebla. Nocne dyżury pracowników w przekazanym Bibliotece budynku, w którym dziś się znajdujemy. „*Pracy dużo, ale szczęście, że jest prąd i woda, zimna ale jest*” to z kolei wspomnienia Haliny Gąszczyńskiej.

Rozwijanie form działalności: zakup odbiornika telewizyjnego w 1958 r. i projekcje telewizyjne dwa razy w tygodniu. Dziś to może wzbudzić nasz uśmiech, lecz nie należy zapominać o początkach i z takimi emocjami przeżywanych chwilach.

Rok 1951-2001 ta sama Wojewódzka Biblioteka Publiczna, ale czy taka sama? Sądzę, że dla każdego prezentowana wystawa będzie miała inny wymiar. Wielu z nas pozna rozwój instytucji oraz podejmowane przez nią działania

w ostatnich pięćdziesięciu latach, dla dużej części będzie to przywołanie wspomnień.

Dla nas, tworzących wystawę była to wspaniała przygoda, fantastyczna podróż sentymentalna, poprzez fakty, wspomnienia odkrywane na nowo. Każde zdjęcie było do nich pretekstem.

Mijają lata, odchodzą ludzie, w pamięci zacierają się zdarzenia. Niestety nie wszystkie z nich udało nam się odtworzyć, nie wszystkie zostały udokumentowane w codziennej pracy nie zawsze myśli się o fotograficznym rejestrowaniu zdarzeń. Dlatego też nie wszystkie postacie ważne w historii Biblioteki, osoby pracujące dziesiątki lat, znalazły się na prezentowanej wystawie. Ale pamiętamy o nich.

Duża część fotografii i dokumentów związanych z historią Biblioteki uległa zniszczeniu w czasie powodzi, wystawę uzupełniają więc zdjęcia z prywatnych archiwów. Dziękujemy wszystkim, którzy tak emocjonalnie zaangażowali się w tworzenie fotograficznego zapisu pięćdziesięciu lat rozwoju Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i prezentacji jej działań wykraczających poza bezpośredni kontakt z czytelnikiem przy ładzie bibliotecznej.

Na 27 planszach wiszących wzdłuż piętrowej Wojewódzkiej Biblioteki prezentujemy historię naszej instytucji, ale czy można w ramach 27 plansz zamknąć ogrom wydarzeń, setki osób związanych zawodowo z Biblioteką, wielorakość działań, a przede wszystkim klimat tych murów. Oceńcie państwo sami.

Prasa lokalna o Jubileuszu WBP ...

Pół wieku opolskiej księżnicy

50 lat Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej dokumentuje otwarta wczoraj w jej murach wystawa fotograficzna. Inaugurację obchodów roku jubileuszowego uświetnił wczoraj koncert w filharmonii. Spotkali się na nim byli i obecni pracownicy WBP. Na jesień przygotowywane są dwie wystawy, poświęcone zbiorom zabytkowym oraz książkom odzyskanym z powodzi.

Biblioteka rozpoczęła działalność 1 września 1951 roku, dysponując 1600 książkami. Obecnie jej księgozbiór liczy kilkaset tysięcy pozycji, po które rocznie sięga 110 tysięcy czytelników. Nieodzownym narzędziem pracy stały się komputery. najbardziej dramatyczne chwile biblioteka przeżyła w lipcu 1997 roku, kiedy powódź zniszczyła jej siedzibę i pochłonęła 64 tysiące książek. Działalność WBP nie ogranicza się tylko do wypożyczania książek. Jest ona ważnym ośrodkiem kulturalnym Opolszczyzny. Organizuje wystawy, spotkania literackie, sesje naukowe, prowadzi działalność wydawniczą. Od dwóch lat jest organizatorem Dni Kultury Austriackiej w Opolu.

IKA, Nowa Trybuna Opolska 2001, nr 119, s. 9

Literaturę trzeba czuć

Wczoraj w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej świętowano uroczystość 50-lecia jej istnienia. Z tej okazji przygotowano wystawę fotografii, na których uwieczniono najważniejsze momenty w życiu biblioteki oraz postacie, które przyczyniły się do jej rozwoju.

Zdaniem Tadeusza Chrobaka, od 17 lat dyrektora WBP, głównymi jej użytkownikami są studenci oraz pracownicy naukowci. Z tej racji najczęściej wypożyczane są książki z dziedziny ekonomii, marketingu, historii oraz prawa. – Muszę jednak powiedzieć, że dużym wzięciem cieszy się ostatnimi czasy literatura piękna. Cieszy mnie to, ponieważ literaturę klasyczną nie wystarczy znać, ale także ją czuć – twierdzi Chrobak. Według niego ten swoisty renesans w zakresie poszukiwania wartościowej książki jest spowodowany o części tym, że ceny książek są bardzo wysokie. – Osobiście muszę już kupować książek, ponieważ mam do nich nieograniczony dostęp. Każdy, kto tylko przeliczy sobie, co mógłby kupić za cenę książki, z reguły decyduje się na coś innego – komentuje dyrektor.

Zbiory biblioteki liczą 250 tysięcy pozycji o charakterze popularnonaukowym, naukowym, w tym również zbiory dotyczące Śląska (tzw. „silesiaki”). Poza tym WBP szczyci się dużymi zbiorami zabytkowymi, znajdującymi się głównie w zamku w Rogowie Opolskim. Wartość zebranych tam starodruków, rękopisów, zabytkowych kartografii oraz grafik spowodowała, że biblioteka została wpisana w rejestr placówek, których zbiory wchodzi w skład dziedzictwa narodowego.

We wszystkich oddziałach WBP pracuje około 90 osób.

W ubiegłym roku osób, które wypożyczyły tutaj przynajmniej jedną książkę, było 110 tysięcy. WBP zakupuje rocznie około 3 tysięcy książek. Drugie tyle pozyskuje w postaci wymiany oraz darów od rozmaitych wydawnictw. – Na pewno zakupy są zbyt małe. Staramy się kupować jak największą liczbę tytułów, jednak odbywa się to kosztem zmniejszonej liczby egzemplarzy danego tytułu – powiedział Chrobak. Zdaniem dyrektora najtrudniejszą chwila dla WBP była pamiętna powódź z 1997 r. Zniszczeniu uległo wówczas około 50 tysięcy książek. – To było dla nas olbrzymie przeżycie, a jednocześnie wyzwanie,

aby jak najszybciej tę bibliotekę odbudować i chyba nam się to udało – z dumą wspomina Chrobak. – Stworzyliśmy bibliotekę przyjazną dla wszystkich – dodaje, wskazując na ułatwienia dla niepełnosprawnych.

Wśród uszkodzonych w powodzi książek było trochę pozycji XIX-wiecznych, udało się je uratować. – Te książki przeżywają obecnie jakby drugą młodość. Poddane konserwacji ponownie znajdują się w naszych zbiorach – mówi dyrektor.

Wielka woda pochłonięła jednak dużą liczbę czasopism, których niestety, nie udało się już odtworzyć. – Udało się jedynie pozyskać mikrofilmy tych czasopism z innych bibliotek – powiedział Chrobak.

W murach biblioteki gościły niejednokrotnie znane postacie świata kultury, nauki i literatury. – Był u nas ks. prof. Tischner, Języ Turowicz, Andrzej Szczypiorski, Wanda Chotomska, Hanna Krall oraz wielu innych. Spotkanie z nimi to naprawdę wielkie przeżycie – twierdzi Chrobak.

zapytany o plany, Chrobak odpowiada: – Chcielibyśmy dokończyć wszelkie remonty związane z odbudową biblioteki, a także umożliwić czytelnikom swobodne i pełne korzystanie z naszych zbiorów.

*Przemysław Olbryt, Gazeta Wyborcza 2001, nr 119,
dod. Gazeta w Opolu, s. 4*

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

**Pan
Tadeusz Chrobak
Dyrektor
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Emanuela Smółki
w Opolu**

Znakomita popularyzacja książki i czytelnictwa , organizacja wielu przedsięwzięć kulturalno-oświatowych , dowodzą jak rozległe jest pole aktywności zawodowej pracowników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej .

Jubileusz 50-lecia opolskiej księżnicy to okazja do przywołania pamięci , o tych , którzy są nieobecni a niegdyś współtworzyli jej dokonania , a także do złożenia Państwu jak najlepszych , serdecznych życzeń .

Dziękuję za pełną oddania pracę na rzecz edukacji młodego pokolenia , za aktywne uczestnictwo w tworzeniu życia kulturalnego na Śląsku Opolskim .

Mam nadzieję , że Wojewódzka Biblioteka Publiczna będzie nadal pomnażać i wzbogacać skarbnicę polskiej kultury .

Panie Dyrektorze , Szanowni Bibliotekarze , życzę Państwu wytrwałości i sukcesów w pracy zawodowej oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

dr Stanisław Jałowicki

Opole, 22 maja 2001 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY MIASTA OPOLA PREZYDENT MIASTA OPOLA

Pan
Tadeusz CHROBAK
Dyrektor Wojewódzkiej
Biblioteki Publicznej w Opolu

Szanowny Panie,

Z okazji jubileuszu 50-lecia działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu składamy na Pana ręce - w imieniu władz samorządowych miasta Opola - wszystkim pracownikom najserdeczniejsze wyrazy podziękowania.

Trudny do przecenienia jest ogrom pracy, wkładany w codzienny, życzliwy kontakt z czytelnikami. Bibliotekarz - to człowiek olbrzymiej wiedzy - z umiłowaniem chcący się nią dzielić z tymi, którzy w książkach poszukują odpowiedzi na trudne życiowe dylematy, którzy książkę cenią za niepowtarzalny kunszt myśli i słowa.

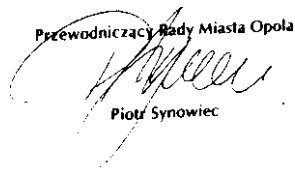
Wojewódzka Biblioteka Publiczna - to znaczący fragment historii naszego miasta. Przez wiele lat jej częścią były biblioteki miejskie. Dziś, kiedy Miejska Biblioteka Publiczna jest instytucją samodzielną - nadal korzysta z pomocy Biblioteki Wojewódzkiej - nie tylko tej wynikającej z obowiązku, lecz także z tej życzliwej i serdecznej, jaką mogą dawać ludzie wielkiego serca.

Dziękując serdecznie w imieniu Opolan za czas wspólny i za dzisiejsze współdziałanie - składamy serdeczne życzenia, by decydenci nie skąpili życzliwości i środków na dalszy rozwój. Aby był on wspaniały i zaświadczał o naszym szacunku dla sztuki słowa pisanego.

Prezydent Miasta Opola

Leszek Rogan

Przewodniczący Rady Miasta Opola

Piotr Synowiec

Opole, 22 maja 2001 r.

50 rocznicę powstania Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu i w dniu rozpoczęcia obchodów jubileuszowych Zarząd Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich składa na ręce Dyrektora mgr Tadeusza Chrobaka szczerze i serdecznie podziękowanie za Jej pracę, życząc dalszego rozwoju dla dobra społeczności miasta Opolu i całej Opolszczyzny.

Zasług Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej nie sposób wyliczyć. Rosła wraz z miastem, pomagała zdobywać wiedzę w tych trudnych początkowych latach, kiedy zdobycie książki było niesłychanie trudne. WBP nigdy nie pozostawała w tyle. Miała zawsze ambicję być biblioteką nowoczesną - rozbudowywała swoje usługi dla czytelników, wypełniała lukę w pracy kulturalno-oświatowej rozwijającego się miasta, doskonaliła i powiększała zbiory, rozszerzała działy usługowe oraz dokumentowała życie Opolu i regionu. Była jedną z niewielu bibliotek wojewódzkich w kraju, która pokusiła się o skompletowanie zbiorów regionalnych na dużą skalę, zorganizowała dział starodruków i książki zabytkowej oraz rozpoczęła działalność wydawniczą. Była mecenasem dla środowisk twórczych naszego miasta. W 1997 roku „wielka woda”, która nawiedziła miasto zniszczyła ten wielki dorobek. Nikt nie przypuszczał, że odrodzi się tak szybko. Powstała jak Feniks z popiołów dzięki wysiłkowi całego zespołu pracowników i Dyrekcji. Dzisiaj WBP jest piękną, nowoczesną i skomputeryzowaną biblioteką godną trzeciego tysiąclecia.

Dziękujemy Dyrekcji, dziękujemy całemu zespołowi byłych i obecnych pracowników. Każdy ma swój udział w rozwoju WBP i każdy może być dumny z jej osiągnięć. Dużo zadowolenia z pracy, uznania władz wojewódzkich i ministerialnych, hojnych sponsorów i wdzięcznych czytelników

życzy
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich
Zarząd Okręgu w Opolu

Opole, 22.05.2001 r.

Gratulacje otrzymaliśmy również od koleżanek i kolegów z:

Statnej Wedeckiej Kniznice w Bańskiej Bystrzycy
Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu
Biblioteki Politechniki Opolskiej
Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego
Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu
Miejskiej Biblioteki Publicznej w Brzegu
Biblioteki Publicznej Centrum Kultury i Rekreacji w Głucholazach
Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Grodkowie
Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie-Koźlu
Biblioteki Publicznej w Namysłowie
Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Nysie
Biblioteki Publicznej w Częstochowie
Grodzkiej Biblioteki Publicznej w Jeleniej Górze
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi
Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Pile
Powiatowej Biblioteki Publicznej w Sieradzu
Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu
Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zielonej Górze
Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Opolskiego
Muzeum w Nysie
Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu
Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu
Pomaturalnego Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliote-
karzy

